

biuro@akceslab.pl

AkcesLab

www.akceslab.pl

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Projekt, w ramach którego powstał
niniejszy poradnik jest
współfinansowany ze środków
**Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych.**

Dziękujemy.

Chodź opisz nasz świat - poradnik dla redaktorów

...zawierający wyjaśnienia dla wszystkich, którzy
umieszczają informacje na stronach
internetowych i chcieliby, by te informacje były
dostępne dla wszystkich użytkowników.

Chodź opisz nasz świat - poradnik dla redaktorów stron www

Wstęp

Czasy, w których edukacja i wiedza były przywilejem nielicznych już dawno i, miejmy nadzieję, bezpowrotnie minęły, przynajmniej w naszej części świata. Dziś mówimy o edukacji jak najbardziej efektywnej, pełnej i nastawionej na potrzeby ucznia. A że świat skurczył się do rozmiarów małej wioski dzięki Internetowi to dzisiaj całe życie jesteśmy uczniami, którzy w szkole życia codziennie nabierają kolejnej wiedzy, kolejnych umiejętności.

Przed laty wielotomowa encyklopedia stała na półkach wielu domów. Dziś jadąc do pracy czy szkoły w tramwaju czy autobusie możemy z kieszeni wyciągnąć telefon i znaleźć w nim dowolną informację od rzeczy tak prozaicznych jak najbliższa piekarnia po bardzo skomplikowane i zaawansowane takie jak rozkład cząsteczek estrów zachodzący pod wpływem wody.

Na szczęście świat wirtualny będący na wyciągnięcie ręki staje się coraz bardziej dostępny także dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dla osób z dysfunkcją wzroku. Osoby niewidome dzięki czytnikom ekranu mogą, przy prawidłowo zbudowanych stronach internetowych czy aplikacjach, być równorzędnymi z osobami pełnosprawnymi jego odbiorcami.

No właśnie... Co to znaczy, że informacja może być na równi odebrana czy na równi odczytana przez osobę niewidomą i widzącą? Czyż nie zawsze tak było? Przecież już prawie 200 lat temu 16 letni Luis Braille opracował pismo punktowe dla niewidomych. Czyż od tego czasu nie jest to możliwe?

Oczywiście jest i było! Jednak proces technologiczny przetworzenia informacji poprzez przepisanie czy wydruk książki brajlowskiej trwa o wiele dłużej i jest technologicznie o wiele bardziej złożony. Powoduje to opóźnienie w dostępie do nowej książki, a ponieważ nie wszystko od razu zamieniano na alfabet Braille'a to i nie wszystko mogło dotrzeć do niewidomych.

Dziś osoba niewidoma jadąc autobusem lub tramwajem do pracy, do szkoły czy na wycieczkę może podobnie jak inni pasażerowie szukać w Internecie tych samych informacji, w tym samym czasie. Przetwarzanie informacji przez czytnik ekranu odbywa się praktycznie na bieżąco, w tym samym czasie, w którym wyświetla się strona internetowa. Problemem jest jednak odpowiednie przygotowanie informacji dla czytnika ekranu. I o ile w przypadku tekstu nie jest to specjalnie trudne, o tyle wszechobecnych dziś grafik, zdjęć, rysunków czy innych ikon może to być już problematyczne. A pamiętajmy, że skoro około 90% wszelkich informacji dociera do nas za pomocą zmysłu wzroku, to rola grafiki będzie prawdopodobnie coraz większa w Internecie.

Konieczne jest więc takie przetworzenie informacji graficznej, by była dostępna także dla tych, którzy jej nie widzą. Do niedawna osoby niewidome miały dostęp jedynie do grafik wypukłych czy modeli, które mogły dotknąć. Internet umożliwia (w sensie technologicznym) opisywanie wszelkich zdjęć i grafik znajdujących się w sieci. Możemy, jeżeli tylko będziemy chcieli, przybliżyć świat osobom niewidomym i słabowidzącym. Możemy słowami spróbować choć częściowo malować ich świat, opisując to, co jest na fotografii, rysunku czy wszechobecnym w Internecie memie.

Obywatele z niepełnosprawnością mają takie samo prawo do funkcjonowania w społeczeństwie, co obywatele pełnosprawni. Równość tę określa zarówno polska konstytucja jak i ratyfikowana przez Polskę Konwencja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnością.

Prawo polskie nakazuje by wszystkie serwisy internetowe administracji publicznej były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami według międzynarodowych wytycznych WCAG 2.0. Mówi o tym Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych. Dz.U. 2012 poz. 526. Wśród tych wymagań jest takie, które mówi o tym, że grafiki zamieszczone w serwisach internetowych powinny posiadać opisy alternatywne.

My chcemy jednak nie nakazem, lecz próbą wyjaśnienia potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zachęcić redaktorów serwisów internetowych do prawidłowego opisywania zdjęć i fotografii dla tych, którzy strony internetowej nie widzą.

W tym miejscu w imieniu Akces Lab jak i autorów publikacji chcemy podziękować władzom Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych za współfinansowanie niniejszej publikacji a przede wszystkim za zwrócenie uwagi na problemy, jakie poruszamy w naszych działaniach od ponad 6 lat.

Szczególne podziękowania kierujemy do środowiska osób niewidomych i słabowidzących za konsultację treści niniejszej publikacji, która ma pomóc redaktorom serwisów internetowych w udostępnianiu świata właśnie waszemu środowisku po przez prawidłowe opisywanie grafik zamieszczonych w Internecie.

Bezwzrokowe postrzeganie świata

Osobom widzącym trudno jest wyobrazić sobie jak można postrzegać świat nie widząc go. Szczególnie trudno jest wyobrazić sobie postrzeganie treści w Internecie, treści, które z zasady przemawiają najbardziej właśnie do zmysłu wzroku. Gdy jednak nie można z niego korzystać, albo jest to bardzo utrudnione, najczęstszym rozwiązaniem jest zaangażowanie innych zmysłów – najczęściej dotyku i słuchu. Trudno jest nimi w pełni zastąpić wzrok, jednak w pewnych, korzystnych sytuacjach można rekompensować jego brak w stopniu takim, że osoby niewidome, czy słabowidzące osiągają praktycznie ten sam poziom poznania treści co osoby widzące.

Powszechny stereotyp osoby niewidomej nakazuje wierzyć, że musi ona znać alfabet Braille'a. Wszelkie dzisiaj wypukłe kropki umacniają to przekonanie, choć faktycznie duża część osób niewidzących nie potrafi go odczytać. Jest tak dlatego, że wiele z nich straciło wzrok będąc dorosłymi, na przykład w wyniku choroby, czy wypadku, a z nauką alfabetu Braille'a jest jak z nauką wszystkiego innego – najlepiej udaje się w dzieciństwie. Dlatego najbardziej biegli w posługiwaniu się pismem Braille'a są niewidomi od urodzenia, którzy uczyli się go tak jak widzący uczyli się rozpoznawania liter w elementarzu. Dla nich istnieją tak zwane linijki brailowskie. Zamieniają one litery napisane na ekranie komputera w litery alfabetu Braille'a pojawiające się pod palcami użytkownika.

Nie ma natomiast problemu znajomości specjalnego alfabetu przy posługiwaniu się słuchem, a fakt, że dzisiejsze komputery są już w pełni narzędziami multimedialnymi, pozwala osobom niewidzącym dowiedzieć się, dzięki odpowiedniemu oprogramowaniu, co jest napisane na ekranie. Po prostu tekst jest odczytywany, a użytkownik słyszy to w słuchawkach. Pozwala to na dość swobodne korzystanie zarówno z Internetu jak i z różnorodnego oprogramowania w komputerze.

Poza osobami niewidomymi i ociemniałym (czyli takimi, które straciły wzrok, ale kiedyś widziały) są osoby słabowidzące, które można podzielić na dwie grupy.

Pierwsza grupa osób słabowidzących, to te, które nie widzą prawie nic lub widzą na tyle słabo, że w procesie poznawania świata nie wykorzystują zmysłu wzroku. W praktyce oznacza to, że nie pracują na wizualnym materiale na przykład korzystając z Internetu pomimo zastosowania pomocy optycznych i nieoptycznych, i nie są w stanie posługiwać się pismem czarno drukowanym. Stosują pismo Braille'a, a ich percepcja rzeczywistości opiera się głównie na poznaniu dotykowym i słuchowym. To te osoby w praktyce oprócz osób całkowicie niewidomych będą korzystały z przygotowywanych opisów alternatywnych.

Druga grupa to osoby słabowidzące, u których czynności wzrokowe zostały na tyle zachowane, że są w stanie czytać zwykłe pismo i mogą, przynajmniej częściowo, korzystać z wizualnych środków przekazu informacji. Są to osoby, dla których pomimo mniej lub bardziej dotkliwych ograniczeń, wzrok nadal stanowi dominujące źródło pozyskiwania wiedzy o otaczającym świecie. Innymi słowy mimo znacznych deficytów widzenia, została zachowana normalna struktura poznania zmysłowego. Oznacza to, że zmysł wzroku nadal pełni w ich przypadku główną rolę w orientowaniu się w przestrzeni, poznawaniu przedmiotów i zjawisk oraz w działaniu praktycznym, chociaż w porównaniu z osobami o sprawnym wzroku rola ta została ograniczona i jest mniej skuteczna. Wzrosło natomiast znaczenie pozostałych zmysłów przede wszystkim słuchu i dotyku. Powinny być one w maksymalnym stopniu wykorzystywane, by uzupełnić i wyrównać informacje zdobywane za pomocą uszkodzonego wzroku.

Struktura poznania zmysłowego u tych osób słabowidzących ma, więc charakter wzrokowo-słuchowo-dotykowy, tak samo jak u osób normalnie widzących. Odmienność postrzegania wzrokowego polega na tym, że przebiega ono wolniej. Dlatego też potrzebują więcej czasu, aby należycie zidentyfikować dany przedmiot lub zjawisko rozpoznać go, odróżnić od innych i zaliczyć do właściwej kategorii.

Słabowidzący to bardzo szeroka, niehomogeniczna grupa osób reprezentujących całe spektrum wad i schorzeń oczu. Wśród nich możemy znaleźć osoby z obniżoną ostrością widzenia, różnymi ubytkami w polu widzenia, z zaburzoną zdolnością widzenia stereoskopowego (obuocznego), zaburzoną zdolnością widzenia barw, zaburzonymi zdolnościami adaptacyjnymi oka do widzenia w gorszych warunkach oświetleniowych na przykład po zapadnięciu zmroku. Ponadto do grupy tej należą osoby z nadwrażliwością na światło, z uszkodzoną motoryką gałek ocznych (z zezem i oczopląsem), z różnymi wadami refrakcji (krótkowzrocznością, dalekowzrocznością, astygmatyzmem).

Każda z wymienionych nieprawidłowości widzenia pociąga za sobą odmienne konsekwencje funkcjonalne mające ogromne znaczenie również w obszarze postrzegania informacji zwłaszcza informacji graficznej zamieszczonej w Internecie.

Wśród słabowidzących można także spotkać osoby z ustabilizowanym, progresywnym lub regresywnym stanem wzroku. Ustabilizowany stan oznacza, że widzenie ma charakter trwały, nie zmienia się, a prognoza okulistyczna nie przewiduje dalszego jego pogorszenia, chyba, że wystąpiłyby inne nieprzewidziane przyczyny.

Ze stanem progresywnym mamy do czynienia wówczas, gdy proces chorobowy nadal zachodzi i może prowadzić do całkowitego zniesienia czynności wzrokowych. Wśród chorób oczu istnieją takie, które mimo stosowania zabiegów profilaktycznych stopniowo, lecz nieubłagalnie prowadzą do zupełnej utraty wzroku.

Za błędne można uznać przekonanie, że wszystkie osoby z dysfunkcją wzroku, których ubytek widzenia jest na tyle duży, że nie pozwala im posługiwać się zwykłym drukiem, są słuchowcami. Wiele z nich wcale nie potrafi uczyć się w oparciu o percepcję słuchową. Podstawowym źródłem odbioru rzeczywistości tych osób jest dotyk. Osoby takie powinny znać pismo Braille'a i mieć swobodny dostęp do możliwości korzystania z Internetu za pomocą linijek czy notatników brajlowskich, ponieważ tylko w ten sposób są w stanie szybko i skutecznie przyswajać wymagane treści. Bezpośredni kontakt ze słowem pisanym, z tym, co mają pod palcami, zwiększa efektywność pozyskiwania wiedzy i informacji.

Najwięcej trudności sprawia osobom słabowidzącym postrzeganie głębi, ruchu, obiektów i materiałów umieszczonych na mało różniącym się od nich tle, obiektów niedoświetlonych, istotnych szczegółów w obrębie kształtów i figur, a także gestów, ruchów ciała innych ludzi, jak i pewnych cech w obrębie dużej przestrzeni. Tak, więc może się zdarzyć, że tylko przy poznawaniu części grafik będą te osoby korzystały z odczytu przygotowanych opisów alternatywnych.

Wprowadzenie

Niniejszy poradnik przeznaczony jest głównie dla redaktorów treści publikowanych w internecie. Może być przydatny również dla webmasterów budujących serwisy internetowe, jednak zazwyczaj to redaktorzy są odpowiedzialni za większość tekstów i obrazów które pojawiają się na stronach www.

Wiemy, że redaktor serwisu internetowego nie musi być specjalistą od spraw technicznych, jednak nie udało się uniknąć nawiązania do tematyki samego języka HTML. Spieszymy jednak zapewnić wszystkim, że nie jest to publikacja techniczna i wiedza na temat zasad programowania nie jest niezbędna by zrozumieć i móc na co dzień korzystać z zawartych w niej treści. Sprawy czysto techniczne pozostawmy po prostu tym, których to dotyczy.

Każdy element graficzny na stronie internetowej musi posiadać opis alternatywny. Niektórzy mniej doświadczeni webmasterzy lekceważą ten element zapominając, że normy Konsorcjum W3C dotyczące składni html wymagają obecności atrybutu alt wewnątrz znaczników , a jego brak określają jako błąd (poza jednoznacznie określonymi sytuacjami w przypadku stosowania HTML5, [których szczegóły można znaleźć pod adresem https://www.w3.org/TR/html51/semantics-embedded-content.html](https://www.w3.org/TR/html51/semantics-embedded-content.html)).

Showing results for contents of text-input area

The screenshot shows a web accessibility checker interface. At the top, there's a 'Checker Input' section with a 'Show' button and three checkboxes: 'source' (checked), 'outline', and 'image report'. There's also an 'Options...' button. Below this, a 'Check by' dropdown menu is set to 'text input'. The main area displays the HTML code for a page:


```
<!DOCTYPE html>
<html lang="pl">
<head>
  <title>Przykładowa strona - Akces Lab</title>
</head>
<body>
  
</body>
</html>
```

 A 'Check' button is located below the code. Below the code area, there's a message: 'Use the Message Filtering button below to hide/show particular messages, and to see total counts of errors and warnings.' Below that is a 'Message Filtering' button. The bottom section shows a list of error messages. The first message is:

1. **Error** An `img` element must have an `alt` attribute, except under certain conditions. For details, consult [guidance on providing text alternatives for images](#).
 From line 7, column 1; to line 7, column 23
 |d><body></bod

Jest wiele przyczyn, dla których konieczne jest przypisywanie tekstów alternatywnych do elementów graficznych. Wśród nich, poza kwestiami zgodności kodu html z zasadami składni tego języka często kluczowe są kwestie odpowiedniego zaindeksowania obrazów przez wyszukiwarki internetowe. Opis alternatywny likwiduje częściowo problem ewentualnego ograniczenia transferu danych na przykład dla mobilnych połączeń internetowych (blokada wyświetlania grafik).

Najważniejszą jednak przyczyną, dla której twórcy języka HTML przewidzieli opisy alternatywne, są kwestie związane z dostępem do publikowanych dla osób niewidomych korzystających z czytników ekranu. Niniejsza publikacja ma na celu omówienie sposobów tworzenia opisów alternatywnych pod kątem szczególnie osób niewidomych. Opis grafiki przygotowany z myślą o osobie niewidomej spełnia wymagania również związane z indeksacją grafik przez wyszukiwarki internetowe jak i potrzeby osób, które z przyczyn ograniczeń transferu nie chcą albo nie mogą dopuścić do wyświetlania obrazów na przeglądanej stronie internetowej.

Niewidomi i ociemniali.

Osobie widzącej zazwyczaj bardzo trudno wyobrazić sobie postrzeganie świata przez osobę niewidomą. Wydaje nam się (NAM w znaczeniu OSOBOM WIDZĄCYM), że niewidomy funkcjonuje tak, jak my byśmy działali w całkowitej ciemności albo z zamkniętymi oczami, a przecież to nie jest takie proste. Dopóki w normalnych warunkach mamy przed oczami obraz świata to zasadniczo funkcjonujemy w ramach tego obrazu. Zamknięcie oczu czy zapadnięcie całkowitej ciemności utrudnia nam jedynie lokalizację otaczających nas, znanych nam jego elementów - znanych nam Z WYGLĄDU, ułożenia w przestrzeni. Gdy nagle nie możemy posłużyć się wzrokiem automatycznie staramy się korzystać z innych zmysłów, wśród których najczęściej pierwszym będzie dotyk. Wystawiamy przed siebie ręce, by wyczuć ewentualne przeszkody, zaczynamy obmacywać otaczające nas przedmioty, aby zidentyfikować je i przypisać do OBRAZÓW, które mamy w pamięci. To odruch - gdy robi się całkiem ciemno, to człowiek widzący wyciąga przed siebie ręce przy poruszaniu.

A przecież osoby niewidome nie poruszają się z wyciągniętymi przed siebie rękami! Najczęściej do wykrycia ewentualnych przeszkód na drodze służy im biała laska, ale służy ona głównie temu, żeby się nie potknąć czy nie wpaść na przeszkodę, a nie w celu poznawania całości otaczających nas przedmiotów. Wyciągnięte przez siebie ręce i obmacywanie wszystkiego co jest wokół to raczej rozpacзлиwa próba wykorzystania zmysłu dotyku tak, by zastąpił wzrok, a nie skuteczny sposób na poruszanie się w terenie którego się nie widzi.

Należy podkreślić, że dwie osoby nie posługujące się zmysłem wzroku wcale nie muszą postrzegać otaczającego je świata w taki sam sposób. Osoba, która straciła wzrok, ale przedtem widziała otaczający świat inaczej odbiera otoczenie od osoby, która nigdy wzrokiem się nie posługiwała. Doskonałym przykładem tej różnicy w postrzeganiu był prosty eksperyment zrealizowany kiedyś w szkole dla dzieci niewidzących. Otóż w celu wykazania fundamentalnych różnic w postrzeganiu otoczenia nauczyciel polecił dzieciom opisać drzewo, na przykład pokazując to gestami. Dzieci, które kiedyś widziały pokazały rękami pień i koronę, wykonując odpowiednie gesty, dzieci, które nigdy nie widziały złożyły ręce przed sobą w koło, wykonując gest obejmowania, bo gdy poznawały otoczenie właśnie obejmując poznawały kształt pnia.

Większość osób określaną jako "niewidome", a które spotykamy na co dzień, to są osoby ociemniałe. Większość z nich wie, jak wygląda drzewo i co to jest kolor czerwony. (podać zgrubne statystyki)

Opisy alternatywne grafik, o których będzie tutaj mowa dotyczą GŁÓWNIIE, choć nie wyłącznie, osób ociemniałych. Gdy mowa o opisie alternatywnym tego, co przedstawia zdjęcie czy rysunek na stronie internetowej, to przyjmuje się, że osoba, dla której ten opis powstaje jest osobą wiedzącą (przynajmniej ogólnie) jak wygląda świat osób widzących. Dlatego w opisach będą stosowane odwołania do koloru, kształtu i położenia w przestrzeni, choć w niektórych, szczególnych przypadkach konieczne będzie bardziej szczegółowe wyjaśnienie.

Dla uproszczenia odbioru w niniejszym poradniku mówiąc o osobach niewidzących będziemy używali słowa "niewidomi".

Niewidomi i komputer.

Osoba niewidoma korzysta z komputera inaczej niż widzący. Odbiór elementów, które widać na ekranie jest w pewien sposób podobny do tego, jak osoba niewidoma odbiera otaczający ją świat. Chodzi o to, że w odróżnieniu od osób widzących, osoba niewidoma nie ma ogólnego oglądu tego, co ją otacza, ani tego, co widać na ekranie. Poszczególne elementy musi w jakiś sposób poznawać sekwencyjnie, jeden po drugim, zapamiętując ewentualnie położenie każdego z nich.

W świecie realnym ta różnica w stosunku do widzących polega na tym, że niewidomy w o wiele mniejszym stopniu jest w stanie przewidzieć nadchodzące zjawiska, czy wydarzenia. Na przykład znajdując się w miejscu publicznym, na ulicy, nie jest w stanie obserwować zbliżającej się znajomej osoby i przygotować się na spotkanie (jeśli nie było zaplanowane). W świecie niewidomego znajomy na ulicy pojawia się nagle znikąd w momencie gdy się odzywa, a po skończonej rozmowie nagle gdzieś znika.

Przy korzystaniu z komputera za pomocą czytnika ekranu (screenreadera), czyli programu odczytującego zawartość ekranu, sytuacja jest trochę podobna. Każdy wyświetlony element "pojawia się" dopiero w momencie, gdy czytnik zasygnalizuje jego obecność po czym "znika" zastąpiony kolejnym. Niewidomy musi zapamiętać który w kolejności jest każdy z elementów tak, by wracając na daną stronę wiedzieć, że on tam jest i który jest w kolejności. Elementów, których czytnik ekranu z jakichś przyczyn nie odczytał, dla osoby niewidomej po prostu nie ma, nie istnieją.

Świat wirtualny to dziś świat obrazów. Nie było tak zawsze, początkowo Internet był głównie tekstowy, obrazy były rzadkie, małe i stanowiły zazwyczaj jedynie ilustrację tekstu, który był najważniejszym elementem strony www. Dziś sytuacja się odwróciła i często tekst jest jedynie dodatkiem do strony wizualnej tego, co pokazuje się na ekranie. Dlatego dbałość o to, by obrazy były zrozumiałe i dostępne dla wszystkich jest ważne.

Ponieważ istnieją możliwości techniczne, ponieważ składnia języka html przewiduje możliwość tworzenia opisów tego, co osoba widząca po prostu widzi, to nie ma żadnego powodu, dla którego część świata wirtualnego miałaby nie istnieć dla osób niewidomych. Jeśli tak nadal w większości przypadków jest, bo prawidłowe opisy grafik (zdjęć, rysunków, obrazów...) w Internecie to wciąż rzadkość, to jest tak dlatego, że redaktorzy i webmasterzy nie wiedzą, nie "czują" problemu, nie chce im się, nie mają czasu, albo nie mają pieniędzy. Najczęściej jednak nieprawidłowe opisy alternatywne pojawiają się dlatego, że twórcy treści internetowych nie potrafią wyobrazić sobie co muszą napisać, by opis był prawidłowy.

Niniejszy poradnik, mamy nadzieję, pozwoli im pokonać ten problem.

Obrazek na stronie www a telefon.

Wydaje się, że najważniejszą radą, jaką należy zapamiętać przy refleksji na temat tego, jak opisać grafiki na stronie internetowej (czy to będzie obraz, czy rysunek, zdjęcie czy link graficzny) to to, że opis alternatywny to NIE JEST to samo co podpis. Często w książkach czy na stronach internetowych mamy zdjęcia zawierające podpisy. Serwisy prasowe, a w szczególności serwisy fotografii prasowej sprzedają zdjęcia wraz z ich podpisami, lecz nie zawsze (a zazwyczaj bardzo rzadko) podpis zdjęcia odpowiada temu, co można byłoby nazwać poprawnym opisem alternatywnym.

Powyższy przykład zdjęcia pochodzącego z [serwisu Polskiej Agencji Prasowej](#) jest dobrym przykładem różnicy pomiędzy tym, co niesie podpis a tym, czym powinien być poprawny opis alternatywny.

Otóż podpis tego zdjęcia:

Katowice 29.03.2014: Kopalnia Węgla Kamiennego "Murcki Staszic" - Ruch "Staszic" w Katowicach, 23 bm. Wyższy Urząd Górniczy poinformował, że w kopalni należącej do KHW SA dziś nad ranem wystąpił wstrząs, którego siłę oszacowano na ok. 2 w skali Richtera

nie jest opisem tego, co jest przedstawione. To jedynie informacja związana z bieżącymi wydarzeniami, dla ilustracji których użyto zdjęcia, lecz osoba nie widząca go nie dowie się z powyższego opisu tego, co ono przedstawia. Bo przecież pomimo, że na pierwszy rzut oka możemy sądzić, że przynajmniej początek opisu jest poprawny

("(...)Kopalnia Węgla Kamiennego "Murcki Staszic" - Ruch "Staszic" w Katowicach(...)")

to przecież po zastanowieniu musimy przyznać, że to zdjęcie nie przedstawia kopalni! To zdjęcie przedstawia szczyt fasady otynkowanego na zielono budynku (zapewne) biur kopalni, na którego dachu widać logo kopalni oraz napis "KWK MURCKI STASZIC". Na tym zdjęciu nie widać żadnego trzęsienia ziemi, jak również nie widać daty. Opis, który przypisała Polska Agencja Prasowa jest podpisem, jest częścią informacji, z którą łączy się zdjęcie, ale jest podpisem przeznaczonym faktycznie dla osoby widzącej.

Jak można to stwierdzić? Jest prosty sposób oceny, czy przypisany opis jest poprawny. Nie jest oczywiście uniwersalny, ale mogący dość skutecznie rozwiązać wiele wątpliwości. Otóż wystarczy sobie wyobrazić, że mamy za zadanie opisać komuś tę stronę przez telefon - odczytanie przypisanego opisu z całą pewnością nie byłoby wystarczające! Najprawdopodobniej powiedzielibyśmy coś takiego jak: Zielony budynek zielonymi literami na dachu KWK MURCKI STASZIC a na pierwszym planie latarnia uliczna". I faktycznie powstałby w ten sposób mniej więcej poprawny opis alternatywny, który przekazywałby osobie niewidomej realną informację o tym, co widać.

W tym momencie można sobie zadać pytanie - i wielu sobie takie pytanie faktycznie zadaje - po co w ogóle opisywać takie zdjęcia, skoro realnie nie niosą one wielkiej wagi informacji. I faktycznie takie pytanie JEST uzasadnione.

Twórcy wytycznych WCAG 2.0 w komentarzach do części poświęconej opisom alternatywnym zaznaczają, że opisy te powinny być przypisane wszystkim "niosącym treść" elementom nietekstowym. Jako "niosące treść" uznawane są takie grafiki, które nie są jedynie ozdobnikiem, tłem. To oczywiście są tylko wytyczne (choć samo to wystarczy, by było to obowiązkiem), ale warto wyjaśnić PO CO.

Najważniejszą i najpełniejszą odpowiedzią jest, że dlatego że MOŻNA. Nowoczesne środki przekazu dają możliwość tworzenia takich opisów, a więc należy je stosować! Opis zdjęcia czy obrazka na stronie internetowej pozwala osobie niewidomej dowiedzieć się więcej o otaczającym ją świecie. Już samo to można uznać za wystarczającą przyczynę konieczności stosowania prawidłowych opisów alternatywnych. Można jednak bez trudu znaleźć i inną, bardziej praktyczną przyczynę, dla której może okazać się, że dobry opis alternatywny może być przydatny. Wystarczy sobie wyobrazić, że nasz niewidomy współpracownik czy znajomy dzwoni do nas, by przekazać nam informację, którą znalazł na stronie internetowej. Dzięki poprawnie opisanym zdjęciom może powiedzieć: "...a to, czego szukasz znajduje się zaraz za zdjęciem przedstawiającym zielony budynek z napisem KWK MURCKI STASZIC na dachu...". Warto zauważyć, że w takim przypadku niepełnosprawność naszego współpracownika nagle przestaje mieć jakiegokolwiek znaczenie!

Właśnie telefon jest tutaj ważnym elementem, o którym warto pamiętać. Otóż gdy zastanawiamy się nad tym, jaki nadać opis alternatywny danemu elementowi graficznemu, wyobraźmy sobie, że mamy go opisać znajomemu przez telefon. Taki opis, jeśli nawet nie musi być najlepszym opisem alternatywnym, to z pewnością może być doskonałą jego podstawą.

Najważniejsze, co należy zapamiętać podchodząc do kwestii opisów alternatywnych, to że powinny one informować o tym, co dany element graficzny przedstawia.

Kilka zasad ogólnych tworzenia opisów alternatywnych

Oto lista podstawowych zasad tworzenia opisów alternatywnych. Dzięki przestrzeganiu tylko poniższych zasad można mieć nadzieję na to, że utworzony opis alternatywny będzie poprawny.

1. Tekst opisu alternatywnego nie powinien zaczynać się od słów: "Zdjęcie przedstawia ", "Na obrazku widać...", "Obraz przedstawiający ...". Należy pamiętać, że czytnik ekranu informuje, że czyta opis alternatywny grafiki, nie ma potrzeby powtarzania tej informacji.
2. Opis nie powinien być rozwlekły. Jest to szczególnie ważne w przypadku grafik, które nie niosą bardzo ważnych informacji. Należy pamiętać, że wysłuchiwanie treści opisu alternatywnego nie powinno być stratą czasu dla osoby niewidomej. Oczywiście w przypadku gdy obraz jest ważnym elementem strony i niesie w sobie istotne informacje, wówczas opis alternatywny musi zawierać wystarczająco treści, by te informacje przekazać.
3. Grafika będąca tylko ozdobnikiem nie musi mieć pełnego opisu alternatywnego, może mieć pusty opis, i wówczas osoba niewidoma nie dowie się nawet, że taka grafika znajduje się na stronie. Warto pamiętać, że taka grafika powinna być wyświetlona raczej za pomocą CSS (arkusza stylów). Dotyczy to również na przykład wszelkiego rodzaju wykrępkowań w listach i tym podobnych elementów.
4. Jeśli obraz jest już w pełni opisany w otaczającym go tekście, nie ma sensu powtarzać tego samego opisu jako opisu alternatywnego. Wystarczy w takim przypadku podać informację w stylu "Zdjęcie ilustrujące opisaną sytuację...".
5. Nie ma potrzeby podawania formatu zdjęcia (na przykład: png, gif, jpg...), nie ma też zazwyczaj konieczności informowania, że zdjęcie jest czarno-białe, lub kolorowe (chyba że jest to konieczne dla zrozumienia całości informacji).
6. Jeśli grafika jest jednocześnie linkiem, kluczową informacją, która musi być zawarta w opisie alternatywnym jest cel, do którego prowadzi link, natomiast informacja o zawartości obrazu jest drugorzędna. Wyjątkiem od tej sytuacji są wszechobecne dziś na stronach internetowych galerie zdjęć, w których wyświetlone są miniatury. Zazwyczaj są zbudowane w taki sposób, że na stronie widać rzędy miniatur, a kliknięcie w każdą z nich powoduje wyświetlenie powiększenia zdjęcia. W takim przypadku opis alternatywny każdej miniatury powinien zawierać szczegółowy opis zdjęcia na końcu którego dodana jest informacja, że kliknięcie spowoduje powiększenie zdjęcia.

Analizując i stosując te zasady należy pamiętać o tym, jak dzielimy obrazy umieszczone na stronach internetowych. Mamy dwa rodzaje obrazów (elementów graficznych) jakie spotykamy: znaczące i nieznaczące.

Obraz znaczące, to takie, które niosą w sobie istotną dla zrozumienia całości prezentowanej treści informację, nie będącą szczegółowo opisaną w innym miejscu. To także linki graficzne, w przypadku których opis alternatywny jest szczególnie ważny. To są również różne napisy, które prezentowane są w formie elementów graficznych: na przykład plakaty zapowiadające wydarzenia czy imprezy czy loga firm i instytucji wraz z ich nazwami. Szczególnie wielką, często zupełnie nierozumianą barierą są właśnie nagminnie umieszczane na stronach graficzne zapowiedzi różnorodnych imprez - zazwyczaj nie mają one żadnej alternatywy.

Szczególnym, skomplikowanym dla publikującego redaktora elementem graficznym są animacje w formacie gif. Często prezentują one przeróżne historie łączące sytuacje z elementami napisów - wszystko to MUSI być opisane w formie tekstowej alternatyw. Często wymaga to dłuższej pracy i dobrej wyobraźni.

Obrazy nieznaczące to na przykład stosowane kiedyś przy budowie stron przezroczyste elementy graficzne mające za zadanie umocowanie poszczególnych części strony na odpowiednim miejscu, wszelkiego rodzaju znaki typograficzne (w rodzaju kropeczek przy poszczególnych elementach listy), ale przede wszystkim wszelkiego rodzaju obrazki dekoracyjne, tło graficzne strony. Ocena tego, czy obraz jest nieznaczący należy najczęściej do redaktora, któremu często nie jest łatwo ocenić, czy utrata informacji spowodowana brakiem opisu alternatywnego (przy uznaniu, że jest to obraz nieznaczący) jest na tyle niewielka, że można ją zaakceptować.

Przypisywanie pustych opisów alternatywnych do nieznaczących elementów graficznych jest ważne. Należy pamiętać o tym, że czytnik ekranu osoby niewidomej nie funkcjonuje tak samo jak patrzenie widzącymi oczami na ekran. Osoba widząca całkiem automatycznie abstrahuje od skupiania się nad elementami ozdobnymi, nad tłem i znacznikami list. Rzadko kiedy skupia się na tych elementach i bada jak wyglądają. Czytnik ekranu nie daje osobie niewidomej szansy na łatwą selekcję tego, co użytkownik chce usłyszeć, a czego usłyszeć nie chce. Odczytuje sekwencyjnie informację o każdym elemencie bez względu na jego znaczenie dla treści zamieszczonych na stronie. Brak poprawnie przypisanego, pustego opisu alternatywnego dla elementów ozdobnych powoduje, że niewidomy musi wysłuchać informacji o każdym z tych elementów, gdyż nie wie, czy pomiędzy jednym a drugim nie ma czegoś znaczącego.

Aby sprawy były jasne, pusty opis alternatywny, od strony technicznej, czyli języka HTML, to alt="", a nie alt=" ". Różnica jest w braku spacji - pusty opis alternatywny oznaczany jest dwoma cudzysłowami bez spacji pomiędzy nimi. Pusty opis alternatywny to NIE JEST brak atrybutu alt. Atrybut alt (opis alternatywny) jest obowiązkowy na wszystkich deklaracjach grafik na stronie.

A co, jeśli opis byłby bardzo długi? (Odrobinę technikaliów)

Alternatywa tekstowa dla obrazu (grafiki, zdjęcia, obrazu...) umieszczonego na stronie internetowej, w kodzie HTML, znajduje się w atrybucie "alt". Zgodnie z 2 zasadą tworzenia poprawnych opisów alternatywnych, tekst opisu nie powinien być rozwlekły. Niektórzy niewidomi skarżą się na zbyt szczegółowe opisy, którymi niektórzy redaktorzy chcą ich "uszcześliwić".

Nie ma jednoznacznej reguły dotyczącej długości i szczegółowości standardowego opisu alternatywnego. Specjaliści do spraw dostępności sugerują, że opis alternatywny powinien zawierać maksymalnie do 100 znaków (dwa, trzy proste zdania). W sytuacji, gdy potrzeba więcej tekstu należy skorzystać bądź z atrybutu longdesc (dla wersji HTML niższej od 5) bądź, co może być prostsze dla niektórych redaktorów, opis elementu graficznego można umieścić na osobnej stronie (albo skorzystać z już istniejącego opisu), a przy samym elemencie graficznym dodać link prowadzący do tej strony. Dla przykładu, gdyby chcieć zredagować opis alternatywny dla Bitwy Pod Grunwaldem Matejki, to zawarcie go w 100 znakach mogłoby być dość karkołomnym zadaniem. Karkołomnym i mało sensownym, gdyż opis tego obrazu jest już zrobiony i jest dostępny dla wszystkich użytkowników w Wikipedii.

Zamiast więc dumać nad tym, jak opisać ten obraz wystarczy umieścić pod nim [odnośnik do odpowiedniego wpisu w Wikipedii](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Grunwaldem_(obraz_Jana_Matejki)) ([https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Grunwaldem_\(obraz_Jana_Matejki\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Grunwaldem_(obraz_Jana_Matejki)))

Najnowsza wersja języka html, HTML5 przewiduje właśnie dla takich sytuacji znaczniki `<details>` i `<summary>`, dzięki którym można umieścić na stronie, w bezpośredniej bliskości samej grafiki, jej szczegółowy, długi opis. Opis ten pojawi się dopiero na żądanie użytkownika nie przeciążając wizualnie strony nadmiarem tekstu. Poniżej przykład kodu html dla takiego rozwiązania.

```
<details>
```

```
<summary>Opis obrazu Bitwa Pod Grunwaldem Jana Matejki</summary>
```

```
<p>Wśród przedstawionego na obrazie walczącego tłumu wyróżniono wiele postaci historycznych z obu stron starcia. Obraz symbolicznie przedstawia bitwę w momencie, kiedy wciąż toczą się zacięte walki, ale szala zwycięstwa przechyla się już na stronę polsko - litewską.</p>
```

```
<p><strong>Środek obrazu</strong></p>
```

```
<p>W centrum obrazu znajduje się wielki książę litewski Witold; bez pancerza i hełmu, ubrany w czerwony żupan, a na głowie nosi mitrę. W rozpostartych i podniesionych do góry rękach unosi miecz i tarczę w geście triumfu. Dominująca postać Witolda jest zgodna z ówczesnym poglądem historyków krakowskich Józefa Szujskiego i Stanisława Smolki na wiodącą rolę księcia podczas bitwy. Centralny sposób przedstawienia Witolda Matejko zaczerpnął z obrazu Bitwa pod San Romano Paola Uccello.</p> <p> (...) </p>
```

```
</details>
```

Zastosowanie takiego kodu pozwoli nam osiągnąć coś takiego jak poniżej, w pełni dostępnego zarówno dla czytelnika ekranu jak i bez użycia myszki:

► Opis obrazu Bitwa Pod Grunwaldem Jana Matejki

Podobne rozwiązanie można zastosować w przypadku graficznej prezentacji skomplikowanych danych, na przykład elementów statystycznych, czy skomplikowanych schematów.

Poprawne tworzenie opisów alternatywnych.

Pojęcie "poprawności" opisu alternatywnego może zawsze podlegać krytyce. Autorzy niniejszego Poradnika mają tego świadomość i starali się, przygotowując go, przedstawić ten temat jak najbardziej ogólnie, kładąc w tej jego części nacisk bardziej na ogólne zasady niż na szczegóły.

Uwagi ogólne, ale ważne dla zrozumienia całości.

Wbrew temu, co mogłoby się wydawać wielu osobom znającym jedynie pobieżnie tematykę dostępności treści dla osób niepełnosprawnych, tworzenie opisów alternatywnych nie jest sprawą prostą. Sytuacja elementów graficznych na stronach internetowych jest tego dowodem: o ile ciągu ostatnich lat ogólna dostępność polskich serwisów internetowych wyraźnie wzrasta, o tyle jakość opisów alternatywnych dla publikowanych w Internecie grafik wciąż pozostaje na żenująco niskim poziomie. Wynika to zapewne z faktu, że o ile część kwestii dostępności stron internetowych można rozwiązać odpowiednimi działaniami natury czysto technicznej, czysto mechanicznymi zmianami w kodzie HTML, o tyle redakcja poprawnego opisu alternatywnego w o wiele większym stopniu związana jest z merytoryczną refleksją abstrahującą prawie całkowicie od spraw technicznych.

Dodatkowo utworzony opis alternatywny w zasadzie ZAWSZE może być przedmiotem krytyki, bo jest wynikiem refleksji konkretnego człowieka w konkretnej sytuacji, a to najczęściej prowadzi do powstawania dzieł naznaczonych subiektywizmem. Byłoby być może inaczej, gdyby komputery potrafiły samodzielnie i całkowicie obiektywnie analizować zawartość elementów graficznych, ale dopóki nie ma powszechnie dostępnej tak rozwiniętej sztucznej inteligencji musimy zdać się na inteligencję i pomysłowość redaktorów treści i webmasterów.

Fundamenty.

Alternatywa tekstowa stosowana jest we wszystkich sytuacjach, w których mamy do czynienia z elementami wizualnymi, niedostępnymi dla osób nie korzystających ze zmysłu wzroku. Alternatywa tekstowa dotyczy nie tylko grafik, ale wszystkich elementów, w których COŚ jest WIDOCZNE i tylko sam ten widok wystarcza, by przekazać odpowiednią informację osobie korzystającej ze zmysłu wzroku czy słuchu. Są to więc również filmy, nagrania dźwiękowe, ale też niektóre elementy pojawiające się na stronach takie jak pola formularzy czy ramki, w których wyświetlane są elementy zewnętrznych stron internetowych.

Niniejszy poradnik ograniczy się jedynie do spraw związanych z obrazami, głównie zdjęciami. Język HTML nakłada na webmastera obowiązek przypisania opisu alternatywnego do każdego elementu graficznego zawartego w znaczniku `<img>` dopuszczając, by w pewnych sytuacjach opis ten był pusty, to znaczy nie zawierał żadnego tekstu.

Opis alternatywny jest odczytywany przez programy wspierające osoby niewidome. W przypadku jego braku programy te stosują "strategie domyślne", informując użytkownika o obecności elementu graficznego i odczytując (na przykład) nazwę pliku zawierającego obraz czy adres internetowy, z którego obraz został pobrany.

Opis alternatywny pokazuje się na ekranie w sytuacji, gdy sam obraz z jakichś względów nie może zostać wyświetlony.

Opisy alternatywne są odczytywane przez programy indeksujące strony internetowe (takie jak Google) dzięki czemu obraz może być później łatwiej odnaleziony.

Opis alternatywny może pojawić się na stronie w dwóch formach - jako zawartość atrybutu "alt" wewnątrz znacznika HTML `<img>`, jak również może to być tekst na stronie znajdujący się w bezpośredniej bliskości obrazu, w każdym razie w taki sposób, że nie ma żadnych wątpliwości do czego się odnosi. Może znajdować się w skrajnym przypadku na osobnej stronie (czy w osobnym bloku tekstu na stronie) i sytuacja taka ma miejsce najczęściej wówczas, gdy ograniczenie wielkości zwykłego opisu alternatywnego do kilku zdań jest niewystarczające. Należy więc uznać, że za każdym razem gdy w niniejszym poradniku będzie mowa o opisie alternatywnym, będzie chodziło o obie formy opisu, przy założeniu, że podstawową formą jest atrybut "alt" znacznika `<img>`.

Często, gdy pytamy kogoś znającego obcy język o znaczenie jakiegoś słowa, ten odpowiada nam - podaj kontekst. Istnieją słowa, które wyrwane z kontekstu nie sposób poprawnie przetłumaczyć. Podobnie jest z elementami graficznymi na stronie i ich opisami, które w pewien sposób są pewną formą tłumaczenia z języka obcego (języka wizualnego) na język zrozumiały dla każdego.

Kontekst

Opis alternatywny poniższego obrazu może mieć w zasadzie dowolnie wiele form i składać się z ogromnej liczby różnych treści. Wszystko będzie uzależnione od kontekstu.

Przykład 1

Maria Antonia Josefa Johanna von Österreich (ur. 2 listopada 1755, w pałacu Hofburg, w Wiedniu, zm. 16 października 1793, w Paryżu) – arcyksiężniczka austriacka, Królowa Francji. Była piętnastym dzieckiem i zarazem jedenastą (ostatnią) córką cesarza Franciszka I Lotaryńskiego i Marii Teresy Habsburg. Zginęła ścięta na gilotynie podczas Rewolucji Francuskiej.

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać temu obrazowi?

1. Pusty alt (alt="")
2. Obraz Marii Antoniny
3. Maria Antonina - tragicznie zmarła królowa Francji, ścięta na gilotynie podczas Rewolucji Francuskiej.
4. Maria Antonina

Pierwszym krokiem przy refleksji nad opisem alternatywnym jest stwierdzenie, czy obraz pełni jakąś rolę czy też ma znaczenie jedynie ze względu na to, co przedstawia. Rolą zdjęcia w większości przypadków jest link, i wówczas podstawową funkcją opisu alternatywnego jest wskazanie celu, do którego link prowadzi. Sprawa jest więc stosunkowo prosta.

Natomiast stwierdzenie, czy zdjęcie niesie w sobie jakąś informację jest sprawą trudniejszą. Pusty alt może być wystarczający w sytuacji, w której tekst otaczający obraz wyjaśnia prezentowaną zawartość graficzną. W powyższym przykładzie zdjęcie nie pełni roli linku ani nie jest w żaden inny sposób elementem aktywnym na stronie.

Pamiętając o tym, że opis alternatywny powinien być precyzyjny, spójny, względnie krótki, nie powinien powielać już obecnych na stronie informacji, nie powinien zawierać zwrotów typu "zdjęcie...", "rysunek przedstawiający..." itp. wydaje się, że opis 4: "Maria Antonina" jest tu najlepszym rozwiązaniem, gdyż w ten sposób obraz nie jest ukryty przed osobą niewidomą (pusty alt (alt="")) powoduje, że osoba niewidoma nie jest w ogóle informowana o obecności grafiki), a jak już wcześniej wspominaliśmy, jak najpełniejsze informowanie osoby niewidomej o zawartości wyświetlanej strony może być ważne. Ponadto obraz jednak NIESIE informację, gdyż pokazuje jak wyglądała Maria Antonina, więc nie może być uznany za element jedynie ozdobny.

Opis numer 2 zupełnie niepotrzebnie zawiera słowo "Obraz". W danym przypadku informacja o tym, że jest to obraz wydaje się niepotrzebna, nie wnosząca żadnej dodatkowej, użytecznej treści.

Należy zwrócić uwagę na opis numer 3. Jest to rodzaj opisu alternatywnego, na który można dość często natrafić w Internecie i który jest nieprawidłowy, gdyż faktycznie nie przekazuje treści obecnych na obrazie. Obraz nie przedstawia śmierci na gilotynie Marii Antoniny, niepotrzebne jest też użycie przymiotnika wyrażającego ocenę ("tragicznie"). Opis alternatywny powinien być maksymalnie neutralny uczuciowo - "tragizm" śmierci królowej Francji wynika z dzisiejszej oceny tego wydarzenia. Jakkolwiek dziwne się to nam może wydawać,

dla wielu uczestników tamtych wydarzeń ścieżce Marii Antoniny było wydarzeniem radosnym. Ponadto warto tu zauważyć, że informacja zarówno o tym, że była królową Francji, jak i o tym jak zginęła znajduje się w bezpośredniej bliskości obrazu, więc nie ma potrzeby powielać tej informacji.

Przykład 2

Maria Antonina

Maria Antonina nie była dobrze wykształcona. Choć przyszła królowa mogła się wiele nauczyć od swej matki, ta nie przykładła odpowiedniej wagi do edukacji swej najmłodszej córki, być może nie zdając sobie sprawy ze szczególnego charakteru rządów we Francji. Marii Antoninie na pewno zabrakło umiejętności politycznych i pracowitości matki, ale z pewnością byłaby lepszą królową, gdyby wychodząc za mąż, była nieco starsza i gruntowniej wykształcona.

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać temu obrazowi?

1. "Maria Antonina"
2. Pusty opis alternatywny (alt="")
3. "Obraz królowej"
4. Nie potrzeba w ogóle opisu alternatywnego i atrybutu alt.

W powyższym przypadku wydaje się, że najlepszym rozwiązaniem jest zastosowanie pustego opisu alternatywnego (alt=""). Użycie "Maria Antonina" spowodowałoby niepotrzebne powielenie informacji dostępnej przecież w podpisie i odczytywanej przez czytnik ekranu. Osoba niewidoma usłyszałaby więc dwukrotnie "Maria Antonina". Opcja trzecia - "Obraz królowej" to informacja dodatkowa, ale całkowicie zbędna, nie wnosząca tak naprawdę niczego wartościowego ani nowego. Opcja czwarta to oczywiście błąd - atrybut alt jest obowiązkowy i konieczny, bez niego mielibyśmy do czynienia z błędem składni HTML.

Przykład 3

[Maria Antonina](#)

(Obraz wraz z podpisem jest linkiem do artykułu w Wikipedii)

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać temu obrazowi?

1. "Maria Antonina"
2. Pusty opis alternatywny (alt="")
3. Artykuł w Wikipedii o Marii Antoninie
4. Artykuł w Wikipedii

W powyższym przypadku grafika jest linkiem. W takich razach kluczową informacją jest cel, do którego link prowadzi, więc wydaje się, że opcja 3 (Artykuł w Wikipedii o Marii Antoninie) jest najlepsza. Ważne, by informacja o tym, że jest to link do artykułu właśnie o Marii Antoninie była zawarta w opisie alternatywnym, gdyż osoby niewidome często korzystają z listy linków obecnych na stronie, a opis alternatywny linku graficznego jest w takim przypadku treścią samego linku. Gdyby przyjąć opis alternatywny numer 4, wówczas utworzylibyśmy tak zwany link niezrozumiały poza kontekstem wizualnym. Taki link jest bezużyteczny dla osoby niewidomej.

Użycie pustego opisu alternatywnego jest w takim przypadku nie do przyjęcia, gdyż spowodowałoby to powstanie pustego linku (linku bez żadnej treści) co jest samo w sobie poważnym błędem, barierą w dostępności.

Powtórzenie podpisu (Maria Antonina - opcja 1) jest bezużyteczne i co najważniejsze nie spełnia wymagania dotyczącego wyjaśnienia dokąd prowadzi link.

Należy pamiętać o tym, by unikać w takich sytuacjach zwrotów typu: "Link prowadzi do...", czy "kliknij, żeby przejść do...". Czytniki ekranu, którymi posługują się osoby niewidome informują, że mamy do czynienia z linkiem, a dla widzących taki dodatek jest bezużyteczny.

Przykład 4

Maria Antonina ze swoimi dziećmi: na kolanach trzyma Ludwika Karola, Maria Teresa Charlotta przytula się do matki, Ludwik Józef wskazuje pustą kołyskę (pierwotnie w kołysce znajdowała się Zofia Helena Beatrycze, ale dziewczynka zmarła zanim obraz ukończono)

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać temu obrazowi?

1. Maria Antonina.
2. Obraz Marii Antoniny.
3. Klasyczny, statyczny obraz Marii Antoniny siedzącej z dziećmi.
4. Klasyczny obraz olejny przedstawiający Marię Antoninę siedzącą w czerwonym stroju w kapeluszu z piórem obok pustej kołyski. Pod nogami ma haftowaną poduszkę, na podłodze leży zdobiony wzorami roślinnymi dywan. Na kolanach trzyma małe dziecko w białej sukience, a po jej prawej stronie przytula się do jej ręki dziewczynka ubrana w ciemnoczerwoną sukienkę. Po lewej stronie, przy kołysce, stoi chłopiec ubrany w brązowe spodnie przepasany szarym pasem materiału, z koronkowym kołnierzykiem i wskazujący palcem prawej ręki pustą kołyskę.

Tak jak poprzednio ważne jest, czy opis obrazu nie jest czasem obecny w bezpośredniej bliskości obrazu.

Obraz nie jest linkiem. Sytuacja, z którą mamy tutaj do czynienia nie jest jednoznaczna, co niestety jest częste.

Opcja pierwsza jest oczywiście do natychmiastowego wykluczenia, jako niepełna.

Dodatkowa informacja (słowo "Obraz") w opcji drugiej nie wnosi tu żadnej nowej wartości, szczególnie, że tak naprawdę nie oddaje faktycznie prezentowanej sceny. Oczywiście wiemy nieco więcej (na przykład że to nie jest fotografia tylko obraz), ale jest to raczej niewystarczające.

Trzecia opcja daje już więcej informacji i pozwala jednoznacznie zidentyfikować obraz na stronie (chyba że jest na niej więcej obrazów francuskiej królowej z dziećmi). Informacja o tym, że jest to obraz olejny jest elementem dodatkowym, który może mieć znaczenie na przykład gdyby chodziło o stronę zawierającą informacje i przykłady obrazów tworzonych różnymi technikami.

Czwarta opcja wydaje się być prawidłowa, tyle, że zbyt rozwlekła - ponad 500 znaków. Taki opis byłby odpowiedni do osobnego opisu (na przykład wewnątrz znaczników `<details>...</details>`), jednak do przypisania jako wartość atrybutu "alt" raczej się nie nadaje. Tak więc jeśli technika wykonania obrazu nie ma znaczenia, to wydaje się że opcja trzecia byłaby tu odpowiednia.

Oczywiście najważniejszy jest kontekst. Taki obraz mógłby mieć całkowicie inny opis alternatywny gdyby był umieszczony na stronie

poświęconej technikom malarstwa osiemnastowiecznego. Można sobie łatwo wyobrazić, że w takim przypadku informacja, że obraz przedstawia Marię Antoninę z dziećmi mogłaby nie być w ogóle ujęta w opisie alternatywnym, za to zawarte byłyby w nim inne szczegóły, na przykład techniczne.

Obrazy aktywne.

Obrazy mogą być linkami, jak już było to wspomniane powyżej, mogą też spełniać dodatkowe funkcje związane na przykład z nawigacją.

Przykład 5

Grafika "Przetargi" jest jedną z części paska nawigacyjnego,

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać temu obrazowi?

1. Przetargi
2. Link do listy przetargów i ich dokumentacji
3. Pusty alt, bo obraz nie ma zawartości.

Oczywiście pierwsza opcja jest najlepsza, gdyż jest faktycznie dokładnym odwzorowaniem zawartości grafiki, a jednocześnie daje użytkownikowi niewidomemu dokładnie tę samą informację, jaką dostaje użytkownik widzący.

Opcja rozbudowana ("link do...") oferuje nadmiar informacji, przy czym nadmiar informacji niepotrzebnej, bo czytnik ekranu informuje sam z siebie, że grafika jest linkiem. Ogólnie, zazwyczaj w sytuacji w której obraz zawiera wyłącznie tekst, ten tekst powinien znaleźć się w opisie alternatywnym.

Pusty alt byłby oczywiście w tym przypadku błędem powodując powstanie pustego, całkowicie niezrozumiałego linku. Czytnik ekranu wypowiedziałby w takim przypadku jedynie: "grafika - link".

Przykład 6

Przeczytaj artykuł o życiu Marii Antoniny i o czasach, w których żyła.

(Uwaga! Najeżdżenie na powyższy obrazek kursorem myszki powoduje pojawienie się informacji o tym, co się stanie po kliknięciu. To NIE JEST to samo co opis alternatywny!)

Który z poniższych opisów alternatywnych byłby odpowiedni dla niebieskiej strzałki?

1. Czytaj
2. Następna strona
3. Historia Marii Antoniny
4. Przeczytaj artykuł: Maria Antonina - pierwsza celebrytka Francji
5. Strzałka skierowana w prawo

Jak to bywa, odpowiedź nie jest jednoznaczna. To znaczy wydaje się, że pierwsza opcja odpada dlatego, że byłby to link zrozumiały jedynie w kontekście wizualnym, ale już w niektórych sytuacjach druga opcja ("Następna strona") mogłaby być odpowiednim opisem alternatywnym. Zarówno trzecia jak i czwarta opcja mogą być odpowiednim opisem alternatywnym dla strzałki w większości sytuacji, przy czym wybierając opcję 4 faktycznie powodujemy, że osoba niewidoma będzie miała WIĘCEJ informacji o funkcji tego linka graficznego od osoby widzącej.

Oczywiście opis "strzałka skierowana w prawo" nie byłby tutaj w żadnym razie poprawnym opisem alternatywnym, choć wyjaśniałby co przedstawia grafika. Jednakże, co jest chyba oczywiste, fakt, że grafika przedstawia strzałkę nie ma raczej w tym przypadku żadnego znaczenia.

Przykład 7

Pobierz formularz zgłoszeniowy

Uwaga! Najechanie na powyższy link kursorem myszki powoduje pojawienie się informacji o tym, co się stanie po kliknięciu. To NIE JEST to samo co opis alternatywny!

Który z poniższych opisów alternatywnych najlepiej przypisać ikonce PDF?

1. Formularz zgłoszeniowy
2. Plik PDF
3. Ikonka z napisem PDF, pod którym jest biała strzałka w dół
4. Pusty alt (alt="")

Ważnym elementem, który należy wziąć pod uwagę w powyższym przypadku jest fakt, że mamy tu do czynienia z linkiem blokowym obejmującym zarówno tekst jak i grafikę. Oznacza to, że część funkcji samego linku wyjaśniona jest przez tekst. Jednak zawarty w linku obraz niesie również informację, więc to ta informacja powinna być brana pod uwagę.

Pierwsza opcja odpada, bo opis alternatywny by jedynie dublował już istniejącą informację. Czytnik ekranu osoby niewidomej odczytałby coś mniej więcej takiego: "link pobierz formularz zgłoszeniowy formularz zgłoszeniowy". Pusty alt (alt="") z opcji 4 nie spowodowałby tu powstania pustego linku, gdyż pozostałby jeszcze tekst (pobierz formularz zgłoszeniowy), jednak spowodowałoby to faktycznie usunięcie ważnej informacji, jaką jest format pliku. Ikonka spełnia tu ważną funkcję i oczywiście niesie w sobie informację o formacie, więc nie ma powodu, by tę informację ukrywać przed osobą niewidomą.

Opcja 3 opisuje ikonkę, ale przecież jej wygląd nie ma tu żadnego znaczenia (tak jak i kierunek, w który wskazuje biała strzałka).

Oczywiście prawidłowym opisem alternatywnym byłby w tym przypadku "Plik pdf" z opcji 2, przy czym należy pamiętać, że i tak nie byłaby to wystarczająca informacja, gdyż w przypadku linku prowadzącego do dokumentu do pobrania poza informacją o jego formacie konieczne jest podanie informacji o rozmiarze, a tej w przedstawionym przykładzie nie ma.

Podobna do powyższej sytuacja występuje często w przypadku linków zapowiadających informacje (np. aktualności) na stronach różnych instytucji. Często zapowiedzi (leady) prezentowane są razem z miniaturką jakiegoś zdjęcia czy obrazka, tak jak na poniższym przykładzie:

Przykład 8

[Maria Antonina została ścięta wczoraj, 16 października, na Placu Rewolucji. Wczoraj, kwadrans po południu Wdowa Capet weszła na szafot...](#)

Wczoraj w południe, wśród pełnych nienawiści krzyków tłumu zakończyło się podłe życie autryjaczki, która tyle złego zrobiła dla Francji.

Uwaga! Najechanie na powyższy link kursorem myszki powoduje pojawienie się informacji o tym, co się stanie po kliknięciu. To NIE JEST to samo co opis alternatywny!

Jaki nadać opis alternatywny obrazkowi?

1. Scena publicznego ścięcia Marii Antoniny na gilotynie
2. Pusty alt
3. Miniatura obrazu ilustrującego artykuł.
4. Miniatura - pełny opis obrazu na stronie z artykułem

Co do opcji pierwszej to możemy ją od razu odrzucić dlatego, że chyba tylko użytkownicy o sokolim wzroku są w stanie zobaczyć, co tak naprawdę przedstawia ta miniatura. Faktycznie, obraz przedstawia scenę ścięcia kogoś na gilotynie, jednak rozmiar miniatury jest taki, że trudno to zobaczyć. Opis alternatywny ma zazwyczaj informować o tym, co przedstawia grafika, ale nie jest jego przeznaczeniem doprowadzanie do sytuacji, w której niewidomy wie więcej od widzącego na temat tego, co jest na stronie. Dodatkowo nawet na oryginale obrazu nie widać kto został poddany tej krwawej egzekucji, a o tym, że obraz przedstawia ścięcie Marii Antoniny wiadomo jedynie z jego opisu i nazwy podanej przez autora.

Ważnym elementem refleksji nad opisem alternatywnym w przedstawionym powyżej przykładzie jest fakt, że jest to link blokowy. Połączenie grafiki z tekstem w jeden link, gdy pełnią one wspólnie funkcję zapowiedzi artykułu, do którego przejdzie się po kliknięciu, jest lepszym rozwiązaniem od tworzenia dwóch linków - jednego dla tytułu wiadomości, drugiego dla grafiki. Dublowanie linków, szczególnie gdy są położone obok siebie nie jest dobrym rozwiązaniem i wprowadza jedynie wielokrotny, niepotrzebny odczyt tych samych informacji przez czytnik ekranu.

Opcja 3 tak naprawdę wnosi niewiele informacji. Nie informuje o zawartości grafiki, informuje jedynie o jej funkcji, przy czym jeśli na stronie będzie więcej takich zapowiedzi informacji, to taki opis alternatywny, który powtarzałby się za każdym razem byłby tym bardziej bezsensowny i nic niewnoszący. Odnosi się to tak samo do opcji 4, przy czym w przypadku opcji 4 znów mielibyśmy do czynienia z przekazaniem, za pomocą opisu alternatywnego, dodatkowej informacji osobie niewidomej, informacji, której osoba widząca nie dostaje ("...pełny opis obrazu na stronie z artykułem").

Pozostaje opcja 2, pusty opis alternatywny, bo gdy się dobrze zastanowić, to miniatura graficzna w tym przypadku pełni faktycznie jedynie funkcję ozdobnika, samodzielnie nie niosąc żadnej znaczącej informacji. Gdy grafice w takim linku blokowym zostanie przypisany pusty opis alternatywny (alt=""), wówczas jej obecność zostanie zignorowana przez czytnik ekranu, który odczyta jedynie treść linku, czyli jego część tekstową (sam tytuł). Wydaje się to najbardziej logicznym rozwiązaniem dającym osobie niewidomej dokładnie tę samą informację którą dostaje osoba widząca.

Grafiki dekoracyjne.

Grafiki dekoracyjne nie niosą znaczących treści. Używane są dla urozmaicenia wyglądu strony, nie są linkami. Najczęściej należy przypisywać im pusty opis alternatywny (alt="") dzięki czemu będą one ignorowane przez czytnik ekranu. Dotyczy to na przykład różnych ozdobników, na przykład linii oddzielających od siebie różne bloki informacyjne na stronie, czy też ilustracje tekstu, jak poniżej. Warto zauważyć, że gdy obraz nie niesie żadnych informacji, jest jedynie ozdobnikiem, to najwygodniej i najprościej jest go umieścić na stronie poprzez arkusz stylów jako obraz tła, dzięki czemu problem jego odczytywania przez czytnik ekranu w ogóle znika.

Przykład 9

Dzięki przeczytaniu, zrozumieniu i przyswojeniu treści tego poradnika będą Państwo wiedzieli jak tworzyć dostępne treści, a to, co będą Państwo publikowali w Internecie będzie przyjazne i dostępne dla osób niewidomych.

Jaki byłby najlepszy opis alternatywny dla obrazka przy tekście?

1. Uścisk ręki
2. Przyjazne i dostępne treści dla osób niewidomych
3. Pusty alt

Oczywistym jest, że opcja 2 odpada. Taki opis alternatywny ani nie oddaje tego, co przedstawia grafika, ani nie wnosi żadnej informacji o jej funkcji, co oznacza, że opcja 3 (alt="") wydaje się tu najlepszym rozwiązaniem.

Warto jednak w takim przypadku mieć również na uwadze fakt, że przypisując pusty alt powodujemy, że osoba niewidoma wie trochę mniej od widzących o tym, co jest widoczne na stronie. Oznacza to jakieś zubożenie jej wiedzy, nawet jeśli ta wiedza jest mało znacząca. Można by więc wyobrazić sobie, że przypisanie obrazkowi opisu, na przykład: "rysunek symbolicznego uścisku dwóch dłoni" mogłoby być lepszym rozwiązaniem. Faktycznie, niektórzy niewidomi uważają, że ważne jest być poinformowanym o różnych elementach strony, bo taka wiedza może być czasami przydatna. Wydaje nam się, że w przypadku takim jak powyżej byłaby to przesada i niepotrzebne mnożenie nieważnych informacji, ale gdyby ten obrazek miał opis alternatywny trudno byłoby stwierdzić, że jest to jednoznacznie błąd.

Przypadki szczególne.

Przyciski (buttony) graficzne w formularzach muszą mieć opis alternatywny wyjaśniający działanie przycisku. Często takie przyciski można znaleźć przy prostych formularzach wyszukiwania na stronie, czy zapisu do newslettera. W przypadku uruchamiania wyszukiwarki poprawny kod takiego przycisku byłby:

```
<input type="image" alt="Rozpocznij wyszukiwanie">.
```

Obrazy podzielone

Niektórzy webmasterzy stosują dzielenie dużych grafik na mniejsze części, które dopiero po załadowaniu powodują powstanie na ekranie całościowego obrazu. Każda z ładowanych części jest osobnym plikiem graficznym, ale dopiero ich połączenie daje końcowy efekt. Jeśli ten końcowy efekt, ta zbudowana z cząstek całość niesie jakąś informację, to oczywiście konieczne jest przypisanie niepustego opisu alternatywnego.

Pojawia się pytanie - w którym miejscu umieścić ten opis? Do którego z elementów go przypisać?

Z całą pewnością nie na wszystkich kawałkach obrazu, który powstaje z ich połączenia. Najprościej byłoby przypisanie opisu alternatywnego wyjaśniającego co przedstawia poskładana z części grafika, do pierwszej w kolejności ładowania części, albo do najważniejszej, czy największej. Ważne, by w takiej sytuacji do wszystkich innych części przypisać pusty opis alternatywny (alt="").

Loga.

Główne logo na stronie, czy też na przykład herb czy godło, to często link prowadzący do strony głównej. Informacja o tym, że jest to logo, herb czy godło oczywiście może być zamieszczona w opisie alternatywnym jednak najważniejsze by znalazła się tam informacja o nazwie właściciela (jeśli jest obecna w elemencie graficznym) i o tym, że link prowadzi do strony głównej. Niektórzy praktycy uważają, że skoro na większości stron ten pierwszy link najczęściej prowadzi do strony głównej, to opis alternatywny z samą nazwą właściciela strony jest wystarczający.

Galerie zdjęć - fotoreportaże z wydarzeń

Na wielu stronach instytucji pojawiają się i są dziś bardzo popularne galerie zdjęć. Czasami zawierają dziesiątki, a nawet setki zdjęć, często z wydarzeń o charakterze publicznym. Bardzo często (można bez ryzyka stwierdzić, że NAJCZĘŚCIEJ) marzenie o tym, by wszystkie zdjęcia w galerii były szczegółowo opisane jest mrzonką. Przygotowanie poprawnych opisów alternatywnych kilkuset zdjęć w galerii wymaga ogromnego nakładu pracy - byłyby to godziny, a nawet dni, które jeden pracownik musiałby na to poświęcić. Efektem jest najczęściej brak jakichkolwiek opisów tych zdjęć.

The screenshot shows a website interface with a green sidebar on the left containing a menu with items like 'Relaks', 'Czas wolny', 'Specjaliści', 'Kaplica', 'Najważniejsze osoby', 'Ogród życia', 'Stawy', 'Komarówka', 'Wirtualny spacer', and 'Wspomnienia gości'. Below the menu are sections for 'Ankieta' (survey) and 'Lokalizacja' (location). The main content area is titled 'Jak spędzamy czas wolny od zajęć?' and includes a date '27 lipca 2011' and a 'Galeria' section with a grid of 20 circular images showing various activities.

WCAG 2.0 w tych sprawach jest jednoznaczny:

(...)Dla każdej treści nietekstowej należy dostarczyć alternatywną treść w formie tekstu,(...)

Wydaje się, że redaktor serwisu www staje tutaj wobec wyzwania, którego nie będzie w stanie podjąć.

Istnieje pewne, niedoskonałe, rozwiązanie tego problemu. Otóż należy potraktować galerię jako JEDEN OBIEKT, któremu należy przypisać JEDEN opis alternatywny.

Oczywiście w przypadku galerii zdjęć, szczególnie takiej, która ma znaczne rozmiary, opis taki będzie opisem długim, wielozdaniowym. Nic nie stoi na przeszkodzie, by ten opis umieścić przed samą galerią tak, by był dostępny dla każdego, lub też umieścić go na osobnej stronie, a

przy galerii umieścić link. Należy jednak zawsze pamiętać, że taki opis ma zawierać informację o tym co przedstawia galeria, a informacja ta powinna być jak najbardziej szczegółowa.

Przykładem takiego opisu galerii mógłby być taki tekst:

Galeria zawiera 85 zdjęć przedstawiających zabawę noworoczną w Gminnym Ośrodku Kultury. Uczestnicy zabawy, wśród których duża część jest przebrana w różne fantazyjne, kolorowe stroje, takie jak postacie z horroru, egzotyczne zwierzęta, clowni, rycerze, chińscy wojownicy, bawią się w dużej, udekorowanej kolorowymi łańcuchami i balonikami sali. Pod oknem w rogu stoi czteroosobowa orkiestra - gitara, perkusja, organy elektryczne oraz saksofon. Obok orkiestry na długim stole ułożone są różne potrawy i napoje. Pod sufitem umieszczone są kolorowe reflektory. Pośród bawiących się można zobaczyć zarówno dzieci, jak i młodzież, dorosłych, a także seniorów, w tym najstarszą obywatelkę naszej gminy, panią Leokadię, której wójt wręcza okolicznościowy medal z okazji ukończenia przez nią 100 lat. Na parkiecie uczestnicy zabawy tańczą, a wśród nich są dwie osoby na wózkach inwalidzkich.

Należy podkreślić, że taki opis powinien zawierać jak najwięcej znaczących szczegółów dotyczących tego, co przedstawiają zdjęcia w galerii.

Miniatury galerii

To, że zalecamy stworzenie jednego opisu dla całej, dużej galerii nie oznacza, że można zignorować opisy alternatywne miniatur. **Każda** miniatura musi mieć opis informujący o tym, że kliknięcie spowoduje powiększenie zdjęcia. Jest to o tyle ważne, że każda z miniatur jest linkiem (to znaczy można na nią kliknąć) i osoba niewidoma, która przychodzi na stronę takiej galerii musi wiedzieć jaka jest funkcja takiego linku.

Tak więc w przypadku miniatur, na które można kliknąć, by zobaczyć powiększone zdjęcie, w opisie alternatywnym umieścimy informację np.

Zabawa noworoczna - kliknięcie spowoduje wyświetlenie powiększonego zdjęcia

Należy pamiętać, że przedstawione powyżej rozwiązanie problemu dotyczącego opisów alternatywnych elementów galerii zdjęć jest rozwiązaniem niedoskonałym i w pewien sposób jest obejściem zaleceń WCAG 2.0.

Baza zdjęć z przykładowymi opisami alternatywnymi i długimi opisami

Pod każdym z prezentowanych w bazie obrazów, głównie zdjęć, przedstawione są przykładowe opisy alternatywne. Nie oznacza to, że są to jedyne możliwe opisy - zawsze najważniejszy jest kontekst, w jakim dane zdjęcie znalazło się na stronie internetowej. Oznacza to, że bez trudu można wyobrazić sobie opis alternatywny zawierający jedynie na przykład informację: "zdjęcie rzeźby opisanej w artykule".

Kilka opisów alternatywnych, które są przypisane niektórym zdjęciom odpowiada różnym kontekstom, w jakim taki obraz mógłby zostać opublikowany. Odpowiadają więc różnym aspektom, które będą wzięte pod uwagę w zależności od kontekstu, szczególnie w zależności od tekstu, który ilustrują.

Przy niektórych zdjęciach, tam gdzie może to być konieczne, podane są również długie (szczegółowe) opisy tego, co przedstawiają prezentowane zdjęcia. Długie opisy zwięzłe, ale wyczerpująco opisują to, co jest przedstawione na zdjęciu, jednak są zbyt długie, by mogły być wykorzystane w opisie alternatywnym w znaczniku alt. W niektórych przypadkach podane są w nich również odniesienia do stron internetowych, które mogą być pomocne w zrozumieniu przedstawianych obiektów, przedmiotów czy sytuacji.

Warto zauważyć, że zazwyczaj nie stosuje się w opisach alternatywnych informacji, które odnoszą się do subiektywnych odczuć i oceny tego, co przedstawia. Jeśli konieczne jest użycie w opisie przymiotnika czy przysłowka określającego stan przedstawionego na zdjęciu elementu lub sytuacji warto zawsze zastanowić się, czy ten przymiotnik nie jest jedynie subiektywną oceną redaktora, a nie obiektywnym opisem. I tak zachęcamy do bardzo ostrożnego używania określeń takich jak na przykład "radosny", "smutny", "zdziwiony", "wielki" itp. Nie oznacza to, że nie można wcale użyć takich określeń, jednak należy być pewnym, że określenie takie rzeczywiście i z całą pewnością oddaje opisany stan.

Dobrym przykładem może być opis alternatywny poniższego zdjęcia:

Mniej doświadczony redaktor mógłby mieć tendencję do napisania: *"Kobieta w krótkich spodniach, w kapeluszu z rondem, uważnie ogląda przez lupę brązową hubę rosnącą na drzewie."*

Problemem w takim opisie alternatywnym jest słowo *"uważnie"*. Oglądając obraz można sobie wyobrazić, że kobieta ogląda tę hubę *"uważnie"*, ale tak naprawdę obraz w ogóle tego nie pokazuje. Używając takiego określenia redaktor dodaje swoją subiektywną ocenę, co jest niedopuszczalne.

Działy

- [Pomniki, dzieła sztuki](#)
- [Architektura i zabytki](#)
- [Ruch uliczny](#)
- [Praca biurowa](#)
- [Sport, rozrywka wypoczynek](#)

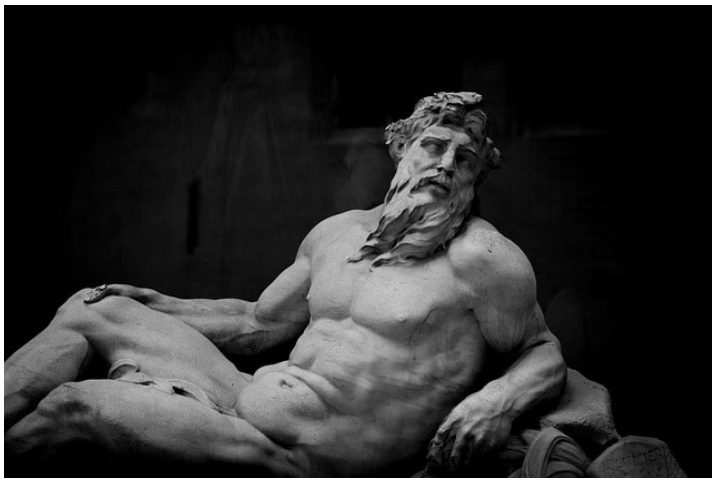
- [Krajobrazy, natura, zwierzęta](#)
- [Niepełnosprawni](#)

Przy konsultacji poniższej bazy należy zawsze mieć na uwadze fakt, że przedstawione opisy alternatywne są jedynie przykładami, służącymi szczególnie wskazaniu w jaki sposób należy konstruować opisy alternatywne. Chodzi szczególnie o to, by korzystający z niniejszej bazy redaktor odróżnił opis zawartości zdjęcia od podpisu pod zdjęciem. W każdym przypadku treść opisu alternatywnego jest uzależniona od szeregu czynników, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć, gdyż najważniejszy jest kontekst, w którym dane zdjęcie jest zamieszczone. W związku z tym prezentowane opisy zdjęć często mogą nie odpowiadać opisowi, jaki należałoby przypisać dokładnie takiemu samemu zdjęciu umieszczonemu jako ilustracja treści na stronie internetowej.

Pomniki, dzieła sztuki

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Rzeźba mężczyzny

1. Rzeźba w jasnym kamieniu przedstawiająca półleżącego, półsiedzącego nagiego, brodatego mężczyznę, wspartego na lewym łokciu.

Szczegółowy opis obrazu

Rzeźba przedstawia dojrzałego mężczyznę. Postać ma między udami materiał zasłaniający części intymne. Broda sięgająca piersi rozdzielona jest na dwie części. Włosy są nieuczesane. Ciało oddane jest ze starannością i przedstawia nawet drobne szczegóły takie jak ułożenie mięśni i kości klatki piersiowej czy niewielkie fałdy tłuszczu w dolnej części brzucha.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Rysunek węglem

1. Dłoń trzymająca w palcach ołówek węglowy, rysująca na białym papierze ludzki profil.

[Wróć do menu na górze strony](#)

3. Figura nagiej kobiety

1. Odlew nagiej kobiety siedzącej na ziemi, wspartej na lewej ręce, trzymającej prawą ręką za prawe kolano.
2. Metalowa rzeźba, na której widać ślady zacieków, brud oraz patynę.

Szczegółowy opis obrazu

Figura z metalu przedstawia siedzącą, nagą, młodą kobietę. Ma krótkie włosy, twarz skierowaną w lewo, nieco w dół. Opiera się na lewej ręce, prawą ręką trzyma za prawe kolano. Ma klasyczne, okrągłe, nieduże piersi. Wyraźnie zaznaczone jest wcięcie w talii. Lewa noga podwinięta, prawa zgięta stoi stopą na ziemi, części intymne są zasłonięte. W tle woda. Na rzeźbie widoczne jest działanie warunków atmosferycznych tworzące ciemne zacieki oraz szarą i zielonkawą patynę.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Pracownia artysty

1. Pracownia malarza. Na sztaludze leży namalowany obraz przedstawiający dwa rzędy domów przedzielonych ulicą.
2. Pracownia malarza. Na sztaludze i na ścianach wiszą obrazy, na blatach stołów leżą narzędzia, po środku stoją drewniane taborety.

Szczegółowy opis obrazu

Pracownia artysty malarza. Na pierwszym planie, na sztaludze stoi obraz przedstawiający ulicę w mieście pod różowym niebem. Na sztaludze wiszą jasne koszule. Jedna ze ścian jest biała, druga brązowa. Na ścianach wiszą i stoja oparte o nie kolorowe obrazy i rysunki. Na dwóch stołach stojących pod ścianami leżą narzędzia artysty. Pod jednym ze stołów soją butelki z wodą mineralną. Pod jedną ze ścian stoi i leży kilka rzeźb i figurek. Po środku, na betonowej podłodze stoją trzy wysokie, drewniane taborety.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Szklany witraż

1. Witraż częściowo pokolorowany na odcienie zieleni i żółci. Pędzel dotyka niepokolorowanej części i nakłada żółtą farbę.
2. Pędzel maluje witraż przedstawiający kwiat róży otoczony liśćmi. Obok stoją pojemniki z barwnikami.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Statua Wolności

1. Głowa Statuy Wolności uwieńczona rozchodzącymi się dookoła promieniami. Po prawej stronie głowy fragment wyciągniętej w górę ręki.
2. Głowa Statuy Wolności na której widać działanie warunków atmosferycznych powodujących zacieki.

Szczegółowy opis obrazu

Głowa Statuy Wolności ma na szczycie rozchodzące się dookoła promienie. Pod nimi jest taras widokowy wkomponowany w nakrycie głowy postaci. Pod nim są krótkie, zawinięte włosy odsłaniające uszy. Twarz klasyczna, bez wyrazu. Nos prosty, stosunkowo niewielkie usta. Oczy nie mają zarysowanych źrenic. Po prawej stronie głowy widoczne jest wzniesione do góry przedramię z opadniętym, realistycznie przedstawionym rękawem szaty. [Pełen opis figury można znaleźć pod adresem https://pl.wikipedia.org/wiki/Statua_Wolności](https://pl.wikipedia.org/wiki/Statua_Wolności)

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Tower Bridge

1. Oświetlony w dolnej części na niebiesko most Tower Bridge wieczorem. Tworzą go dwie wieże połączone w górnej części pomostem, a w dolnej mostem nad rzeką.

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Kolumna Nelsona

1. Biała rzeźba. Admirał Nelson stoi w trójkątnym kapeluszu. Prawą rękę trzyma na piersi, lewą rękę wspiera na czarnym mieczu.
2. Pomnik admirała Nelsona z białego kamienia na szczycie zdobionej kolumny.

Szczegółowy opis obrazu

Pomnik admirała Nelsona stojący na szczycie kolumny w stylu korynckim. Szczyt kolumny ozdobiony jest motywami roślinnymi z brązu. Postać z jasnego kamienia stoi wsparta lewą ręką na czarnym mieczu. Strój to sięgające za konaną obcisłe spodnie oraz kurtka mundurowa sięgająca z tyłu do kolan, z przodu kończąca się w okolicach pasa. Tors przepasany szarfą, na prawym ramieniu epolet. Na głowie trójkątny kapelusz, głowa skierowana lekko w prawą stronę. [Szczegółowy opis kolumny można znaleźć pod adresem https://pl.wikipedia.org/wiki/Kolumna_Nelsona.](https://pl.wikipedia.org/wiki/Kolumna_Nelsona)

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Rzeźba na ławce

1. Przed rzeźbą przedstawiającą mężczyznę z gazetą siedzącego na ławce stoi schylony mężczyzna i patrzy mu w oczy.
2. Rzeźba mężczyzny czytającego gazetę na ławce. Noga rzeźby jest też nogą ławki. Schylony mężczyzna patrzy w twarz rzeźby.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Panorama i mnich

1. Człowiek w czerwono-pomarańczowej szacie siedzi na skale i patrzy na zabudowania - z lewej strony w stylu azjatyckim, z prawej na zamek na skałach. Na niebie zza chmur wychodzi słońce i lecą ptaki.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Warszawska Syrenka

1. Pomnik warszawskiej Syrenki na rynku Starego Miasta, na tle kolorowych kamienic.
2. Syrenka, pół kobieta, pół ryba trzymająca w prawej ręce nad głową miecz, a w lewej tarczę.
3. Odlew warszawskiej syrenki z brązu w niektórych miejscach pobrudzony ptasimi odchodami. Na mieczu siedzi ptak.

Szczegółowy opis obrazu

Figura syrenki ma kolor brązowy. Głowa młodej, krótkowłosej kobiety, patrzy przed siebie. W lewej ręce trzyma okrągłą tarczę bez żadnego symbolu, a prawej ręce trzyma nad głową zakrzywiony, krótki miecz, jakby zamierając się na kogoś przed sobą. Jest naga, ma niewielkie, krągłe piersi. Od bioder nagi zamieniają się w dwie okryte łuskami, zwinięte kończyny. Postać na nich klęczy. Kończyny opierają się na falach. W tle pokryte czerwoną dachówką, różowe i beżowe kamienice Rynku Starego Miasta, za postacią parasole kawiarni.

[Wróć do menu na górze strony](#)

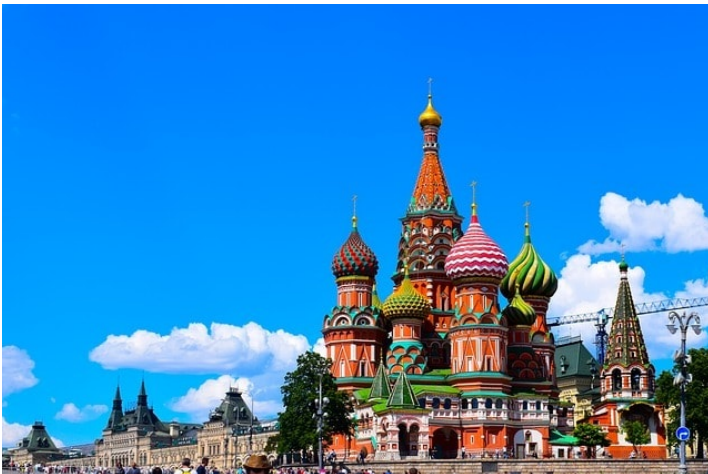
12. Saint Michel

1. Wzgórze Saint Michel w Normandii, na którym stoi średniowieczny klasztor w stylu gotyckim, ze strzelistą wieżą na szczycie. Wzgórze otoczone jest wodą. U stóp wzgórza są fortyfikacje.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Cerkiew

1. Cerkiew z czerwonej cegły, której wieże zwieńczone są kopułami w żywych, jaskrawych kolorach. Najwyższa z pięciu widocznych wież ma złotą kopułę.

2. Sobór Wasyla Błogosławionego przy placu Czerwony w Moskwie, za którym po lewej stronie widoczne są zabudowania domu handlowego GUM.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Liberty Island

1. Widok z lotu ptaka na wyspę Liberty Island, na której stoi Statua Wolności.
2. Statua Wolności na wyspie. Pomnik jest w kolorze jasno zielonym, stoi na kamiennym cokole otoczony trawnikiem i drzewami.
3. Wyspa Liberty Island. Z jednej strony pomost prowadzi do zabudowań, na drugim krańcu pomost prowadzi do Statuy Wolności.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Galeria

1. Na ścianach rozwieszono są oprawione w ramy obrazy różnej wielkości, przedstawiające w większości kobiety. Pod obrazami są białe tabliczki.
2. Na ścianach galerii rozwieszono są obrazy, pod którymi są tabliczki, a na podeście stojącym przy ścianie stoi białe popiersie kobiety.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Paryż i wieża Eiffla

1. Widok z lotu ptaka na wieżę Eiffla i dzielnicę la Défense w Paryżu. W oddali żółty dysk zachodzącego słońca na pomarańczowym niebie.
2. Wieża Eiffla otoczona Polami Marsowymi i zabudowaniami Paryża. Za nią wieżowce dzielnicy la Défense. Na pomarańczowym niebie zachodzi słońce.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Malarka

1. Ciemnoskóra kobieta o kręconych, czarnych włosach nakłada farbę na białe płótno przybite do ramy, stojące na sztaludze.
2. Malarka nakłada farbę na płótno. W lewej ręce trzyma paletę, obok niej stoi stół z pędzlami, a w tle, na ścianie wisi obraz.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Garncarz

1. Mężczyzna lepi na kole garncarskim garnek z jasnobrązowej gliny. Lewą rękę trzyma wewnątrz garnka, prawą wyrównuje z zewnątrz. Lekko zamazane koło sugeruje, że się kręci.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Figury podsłuchujących

1. Odlewy figur dwóch ludzi przykładających ucho do ściany z cegieł, tak jakby podsłuchiwali to, co słycać po drugiej stronie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Budda

1. Figura Buddy wyrzeźbiona w skale. Postać siedzi ze skrzyżowanymi nogami, z zamkniętymi oczami, z rękami złożonymi na kolanach.

Szczegółowy opis obrazu

Figura Buddy wyrzeźbiona w jasnej skale. Postać siedzi ze skrzyżowanymi nogami, na których trzyma ręce z dłońmi skierowanymi ku górze. Postać ma zaznaczony jedynie symbolicznie materiał, w który jest owinięta, przy czym prawa pierś jest widoczna. Głowa owalna, twarz bez wyrazu. uszy mają dolne płatki mocno wyciągnięte, prawie do ramion. Oczy zamknięte. Za postacią wyrzeźbiona w ska brama z owalnym zwieńczeniem oraz zarysy zabudowań. W rzeźbie wyraźnie widoczne są warstwy skały, w której jest wyrzeźbiona. Jedna z warstw idąca od prawego barku do lewego przedramienia jest wuraźnie ciemniejsza.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Faraon

1. Charakterystyczna dla sztuki starożytnego Egiptu rzeźba głowy faraona. Rzeźba ma przetrącony nos i brodę.
2. Popiersie Ramzesa XII wyrzeźbione w kamieniu. Głowę zdobi korona faraona, prosta broda jest uszkodzona, podobnie jak i nos.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Rzeźba na trawniku

1. Rzeźba stojąca na trawniku przedstawia wyłaniającą się z ziemi do poziomu piersi kobietę, której włosy zaplatane są przez dwa ptaki, a jeden ptak siedzi jej na ręku.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Śpiąca kobieta

1. Rzeźba z białego marmuru przedstawia nagą kobietę śpiącą w łóżku na lewym boku. Lewą rękę trzyma pod głową, na poduszce.

Szczegółowy opis obrazu

Rzeźba z białego marmuru przedstawia nagą kobietę śpiącą w łóżku na lewym boku. Lewą rękę trzyma pod głową, na poduszce. Pościel, w której leży postać została oddana przez rzeźbiarza z realizmem. Widoczna jest różnica w wyglądzie między zsuniętą z bioder i nóg gładką narzutą, a haftowanym prześcieradłem wystającym spod poduszki. Materiał, z którego wykonana jest pościel marszczy się w naturalny sposób. Marmur, w którym została wyrzeźbiona postać jest dokładnie wypolerowany, tak, że odbija się w nim światło. Na prawej nodze widoczne są ciemniejsze ślady odpowiadające przebarwieniom w marmurze.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Jan Paweł II

1. Metalowa figura przedstawiająca św. Jana Pawła II w tiarze, trzymającego w lewej ręce pastorał. Prawą rękę ma wyciągniętą do góry, nieco do przodu.

Szczegółowy opis obrazu

Metalowa figura przedstawiająca św. Jana Pawła II w tiarze, trzymającego w lewej ręce pastorał. Prawą rękę ma wyciągniętą do góry, nieco do przodu. Tiara na głowie ozdobiona jest wzorami roślinnym - pędami winorośli. Pastorał jest odwzorowaniem tego, którym posługiwał się Jan Paweł II. Jest nieco przechylony w swej górnej części do przodu, z charakterystyczną figurą Chrystusa "zwisającego" z krzyża, a nie tak jak to zazwyczaj jest przedstawiane przylegającego do krzyża. Twarz figury jest wypolerowana, dobrze oddaje rysy Jana Pawła II. Figura stoi na tle łukowatych okien lub drzwi budynku.

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Stonehenge

1. Pionowe, prostokątne bloki z szarego kamienia ustawione w krąg na łące porośniętej trawą. Na szczytach niektórych bloków leżą poziome bloki kamienne łącząc je ze sobą.
2. Formacja chmur nad kamiennym kręgiem w Stonehenge przedstawiona tak, jakby chmury wydobywały się z kręgu.

[Wróć do menu na górze strony](#)

26. Tadz Mahal

1. Mauzoleum Tadz Mahal. Centralny budynek zwieńczony kopułą otoczony dwoma mniejszymi kopułami, całość otoczona murem na którego czterech rogach stoją wieże. Całość wykonana z jasnego kamienia.
2. Mauzoleum Tadz Mahal od strony otaczających ogrodów. Przy wejściu jak i wzdłuż sadzawki z fontanną liczna grupa ludzi, prawdopodobnie turystów.

Szczegółowy opis obrazu

[Szczegółowy opis mauzoleum można znaleźć w wikipedii pod adresem: https://pl.wikipedia.org/wiki/Tad%C5%BA_Mahal](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tad%C5%BA_Mahal)

[Wróć do menu na górze strony](#)

27. Fragment obrazu

1. Fragment obrazu przedstawiający zdobiony kolczyk w uchu kobiety. Elementy metalowe są złote, wśród nich są kolorowe kamienie. Na szyi kobiety jest sznur pereł.
2. Detal obrazu olejnego - kolczyk w kobiecym uchu, fragment jasnoszarego, koronkowego kołnierza oraz sznur pereł na szyi.
3. Zbliżenie obrazu olejnego przedstawiający ucho kobiety z kolczykiem. Widać spękanie farby obrazu w formie pionowych, równoległych linii na całej powierzchni.

[Wróć do menu na górze strony](#)

28. Wenecja

1. Kanał w Wenecji - widok z brzegu. Na pierwszym planie gondola stojąca przy drewnianym pomoście, po drugiej stronie kanału zabudowania w jasnych kolorach cegły, żółci i szarości. W tle dzwonnica kościoła.
2. Przymocowana do brzegu gondola w Wenecji. Łódź ma charakterystyczne, uniesione do góry, ostro zakończone rufę i dziób.

[Wróć do menu na górze strony](#)

29. Napis na ścianie

1. Napis białą farbą, w języku angielskim, na ceglany murze pod dwoma zasłoniętymi oknami: Everything has beauty but not everyone can see it.

Szczegółowy opis obrazu

Tłumaczenie napisu: we wszystkim jest piękno, ale nie każdy może je zobaczyć.

Uwaga! W tym przypadku lepiej, aby tłumaczenie było w długim opisie, lub też ewentualnie w podpisie pod zdjęciem tak aby również osoby widzące, a nie znające angielskiego mogły zrozumieć. Powyższe zdjęcie jest doskonałym przykładem tego, że podpis pod zdjęciem jest czymś innym niż opis alternatywny. Tłumaczenie treści napisu z języka angielskiego może być wartością dodaną dla wszystkich internautów.

[Wróć do menu na górze strony](#)

30. Drzewo-kobieta

1. Z suchej, spękanej ziemi wyrasta drzewo, które ma formę pochylonej do przodu nagiej kobiety. Jedna z jej rąk jest zakończona gałęziami, na głowie ma zielone liście.

Szczegółowy opis obrazu

Pochylona do przodu naga kobieta widoczna z profilu (od lewej strony) jest jednocześnie drzewem. Jej stopy są zamienione w korzenie, wśród których rosną zielone rośliny. Prawa ręka kobiety wyciągnięta do przodu kończy się płątaliną bezlistnych gałęzi, na głowie zamiast włosów ma liście, które wyrastają jej również z pleców. Stoi na spękanej, jałowej i suchej, płaskiej, pustynnej ziemi. W oddali widoczne jest wzgórze, na niebie gęste chmury.

[Wróć do menu na górze strony](#)

31. Manneken Pis

1. Fontanna z figurą siusiającego chłopca ubranego w beret, czerwoną chustę na szyi, białą bluzkę w niebieskie paski i czarne spodnie.

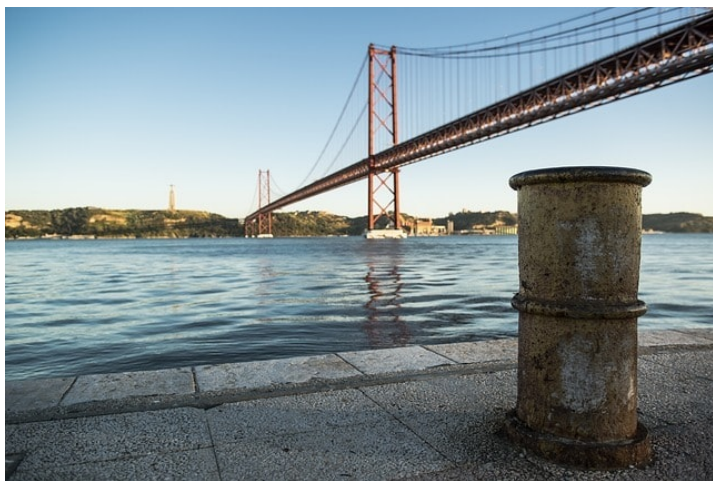
Szczegółowy opis obrazu

[Opis figury można znaleźć na Wikipedii: https://pl.wikipedia.org/wiki/Manneken_pis](https://pl.wikipedia.org/wiki/Manneken_pis)

Architektura i zabytki

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Most Golden Gate

1. Wiszący, czerwony most nad wodą. Na pierwszym planie betonowe wybrzeże i słup cumowniczy.

2. Most Golden Gate. Wiszący most pomalowany na czerwono. Widoczne dwa słupy, na których się opiera oraz liny, pod którymi jest podwieszony. Na pierwszym planie betonowe wybrzeże i słup cumowniczy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Ruiny

1. Fragment starożytnych ruin z białego kamienia. Pięć kolumn w stylu korynckim podtrzymuje leżące bloki kamienia, za nimi rozpadające się fragmenty ścian. W oddali zabudowania miasta.

[Wróć do menu na górze strony](#)

3. Paryż

1. Łuk Triumfalny w Paryżu widziany ze środka prowadzącej doń szerokiej ulicy. W środkowym prześwicie łuku widoczna jest flaga Francji.
2. Aleja Champs-Élysées w Paryżu, po której w obie strony jadą samochody z lat 50 XX wieku, rowerzyści oraz motocykliści. po bokach rosną zielone drzewa. W tle Łuk Triumfalny.
3. Łuk Triumfalny w Paryżu z wiszącą pod nim francuską flagą. Fasada jest w kolorze ciemnoszarym, miejscami czarnym. Na fasadzie kolumn płaskorzeźby, których szczegółów nie widać.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Chiński dom

1. Biały podłużny budynek w stylu azjatyckim, z szarym dachem i strzelistą wieżą po środku stojący nad wodą. Na wprost wejścia łukowaty, brązowy most nad wodą. Budynek odbija się w gładkiej tafli wody.
2. Biały dom z charakterystycznym dla stylu azjatyckiego podwiniętym lekko do góry szarym dachem i wieżą stoi nad wodą, w której widać jego odbicie. W tle łukowaty, brązowy most.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Pałac Westminsterski

1. Fasada Pałacu Westminster z wieżą Big Ben od strony Tamizy, w nocy. Budynek w kolorze brązowym podświetlony od dołu, wieża zegarowa w tym samym kolorze podświetlona jedynie w górnej części. Na niebie widoczna gwiazda.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Parlament w Budapeszcie

1. Neogotycka fasada parlamentu w Budapeszcie od strony Dunaju. Fotografia wykonana o zmierzchu, budynek podświetlony od dołu.

Szczegółowy opis obrazu

Neogotycka fasada parlamentu w Budapeszcie w kolorach szarości i brązu. Budynek charakteryzuje symetria wokół centralnej, najwyższej części budynku zwieńczonej brązową kopułą, na której szczycie jest iglica. Po obu jej stronach wąskie, strzeliste, nieco niższe od kopuły wieże. Dalej po prawej i lewej dwie nadbudówki. Całość budynku jest bogato zdobiona rzeźbami i strzelistymi wieżyczkami, wszystko silnie podświetlone. Zdjęcie wykonane od strony widocznego na pierwszym planie Dunaju, w nocy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Pałac na Wyspie

1. Pałac na Wyspie w Łazienkach w Warszawie widziany od tyłu. Piętrowy klasycystyczny budynek umieszczony na prostokątnej wyspie na stawie. Na dachu stoją rzeźby.

Szczegółowy opis obrazu

Budynek z jasnego piaskowca stoi na wyspie z kamienia na stawie otoczonym parkiem. Po prawej stronie most z dachem podtrzymywany kolumnami. W centralnej części budynku cztery kolumny podtrzymują trójkątne zadaszenie. Na dachu budynku stoją wyrzeźbione figury. Drzewa i krzewy w parku są zielone, budynek odbija się w gładkiej tafli wody. Więcej o pałacu można [przeczytać na stronie Łazienek Królewskich](http://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/architektura/palac-na-wyspie): <http://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/architektura/palac-na-wyspie>

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Miasto nad wodą

1. Nocna panorama, od strony morza bądź jeziora, wybrzeża z zabudowaniami nowoczesnego miasta z wysokimi biurowcami. W oknach biurowców i u ich stóp widać światła, w prawej części widoczne diabelskie koło z wesołego miasteczka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Cień meczetu

1. Na tle nieba widoczny cień lecącego ptaka, za nim kopuła meczetu, a przy niej cztery minarety, z których trzy są wyższe od kopuły. Widoczne tylko cienie na tle nieba, brak szczegółów. Zdjęcie czarno białe.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Wnętrze katedry

1. Wnętrze nawy katedry gotyckiej z szarego kamienia. Wysokie kolumny z szarego kamienia łączą się w łuki na suficie. W głębi ołtarz, nad nim wąskie okna z witrażami.

Szczegółowy opis obrazu

Wnętrze nawy katedry gotyckiej z szarego kamienia. Po dwóch stronach strzeliste, podświetlone na dole kolumny z szarego kamienia łączące się na suficie w krzyżujące się łuki. Przejścia pomiędzy kolumnami również zwieńczone są łukami. W części środkowej, w głębi, na końcu nawy ołtarz, za nim kolumny zwieńczone łukami i wąskie okna z witrażami. Po środku wolna przestrzeń do przechodzenia, po jej obu stronach stoją krzesła.

[Wróć do menu na górze strony](#)

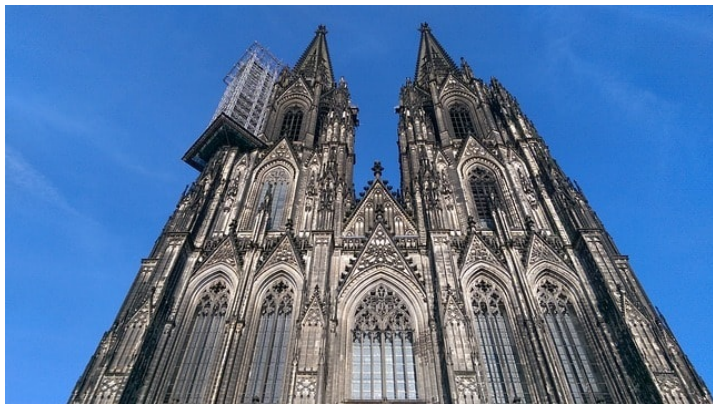
11. Pałac Kultury

1. Pałac Kultury w Warszawie od strony wschodniej. Za budynkiem widoczne wieżowce. Na chodniku, na pierwszym planie leżą sterty uprzągniętego śniegu, na postoju stoi taksówka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Katedra w Kolonii

1. Górna część fasady gotyckiej katedry w Kolonii. Dwie strzeliste wieże z ciemnego, miejscami czarnego kamienia z licznymi zdobieniami i długimi, łukowatymi w górnej części oknami na tle bezchmurnego nieba.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Egipt

1. Wyrzeźbiona w jasnym piaskowcu głowa Sfinksa na tle piramidy Cheopsa. Sfinks ma ukruszony nos. Piramida ma na szczycie resztki okładziny z jasnego kamienia.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Las Vegas

1. Kilkunastopiętrowy budynek z napisem w górnej części Caesars Palace. Architektura budowli nawiązuje stylem do budowli rzymskich z trójkątnym zwieńczeniem górującym nad dachem, a napis przypomina napisy łacińskie na budynkach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Florencja

1. Widok z lotu ptaka na Florencję. Domy mają czerwone dachy mniej więcej na jednym poziomie, po środku o wiele wyższa budowla katedry z dwoma wieżami po lewej stronie i obszerną, czerwoną kopułą po prawej stronie. W tle góry i bezchmurne niebo.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Most. Londyn.

1. Tamiza, most Westminsterski z sześcioma przęsłami, na którego końcu stoi wieża Big Ben, a obok Pałac Westminsterki. Pałają latarnie, na niebieskim niebie różowe pasma zachodzącego słońca.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Luwr.

1. Oświetlona od środka szklana piramida stojąca przed pałacem Luwr w Paryżu. Piramida odbija się w gładkiej tafli wody, przy której stoi. Za piramidą zabudowania pałacu.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Maczu Pikczu.

1. Ruiny szarych, kamiennych zabudowań leżące wśród skał, otoczone trawą. Okoliczne szczyty zakrywa mgła.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Piramida Majów.

1. Piramida schodkowa z szarego kamienia na tle chmur na niebie. Szczyt, do którego prowadzą strome schody zwieńczony jest prostokątną budowlą. Piramida otoczona trawnikiem, u dołu schodów stoi człowiek.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Meczet

1. Dziedziniec meczetu. Budowla wykonana z białego kamienia. Podłoga z wypolerowanego jasnego marmuru zdobiona czarnymi wzorami roślinnymi.

Szczegółowy opis obrazu

Dziedziniec meczetu z białego kamienia. Po lewej stronie kolumnada, w której każda kolumna ozdobiona jest czarnymi wzorami i zwieńczona złotymi ozdobami. Nad kolumnadą białe kopuły. Na końcu kolumnady minarek ze zdobionymi na złoto balkonami, po czym kolejna kolumnada pod kątem prostym do pierwszej. Obok minaretu wielka biała, kulista kopuła otoczona pięcioma mniejszymi. Podłoga dziedzińca wyłożona kamiennymi, wypolerowanymi, jasnoszarymi płytami zdobionymi ciemnymi motywami roślinnymi. Płyty są wypolerowane tak dokładnie, że kolumnada odbija się w nich jak w lustrze.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Brama meczetu.

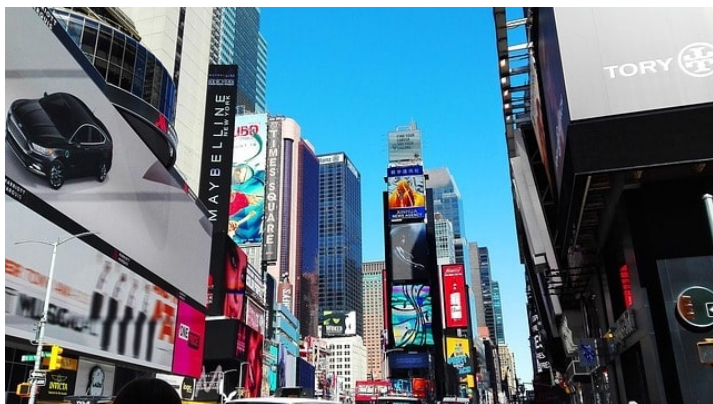

1. Bogato zdobiony motywami geometrycznymi i roślinnymi element budynku utrzymany w odcieniach niebieskiego. W centralnej części okrągła rozeta.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Times Square.

1. Kolorowe reklamy na fasadach nowoczesnych, pokrytych szkłem wielopiętrowych biurowców otaczających nowojorskie skrzyżowanie Times Square. Po lewej reklama samochodu, dalej nazwy marek, większość reklam nie do rozpoznania.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Panorama miasta.

1. Panorama miasta. Domy mające mniej więcej wszędzie tę samą wysokość utrzymane w jasnych, pastelowych kolorach, dachy z czerwonej dachówki. Gęsta zabudowa. Na pierwszym planie wieżyczka wyższa od reszty zabudowań.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Piza.

1. Katedra Santa Maria Assunta w Pizie. Budowla w stylu romańskim z szarego kamienia. Fasada zdobiona licznymi kolumnami, w centralnej części kopuła zwieńczona krzyżem. Za katedrą Krzywa Wieża.

Szczegółowy opis obrazu

Informacje o katedrze i Krzywej Wieży można znaleźć w [wikipedii pod adresem https://pl.wikipedia.org/wiki/Piazza_del_Duomo_w_Pizie](https://pl.wikipedia.org/wiki/Piazza_del_Duomo_w_Pizie)

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Wiatrak.

1. Drewniany wiatrak, na podeście z czterech elementów, stoi na łące. Prostokątna bryła wiatraka z szarych desek zwieńczona jest stożkowym dachem. Wiatrak ma cztery drewniane skrzydła.

[Wróć do menu na górze strony](#)

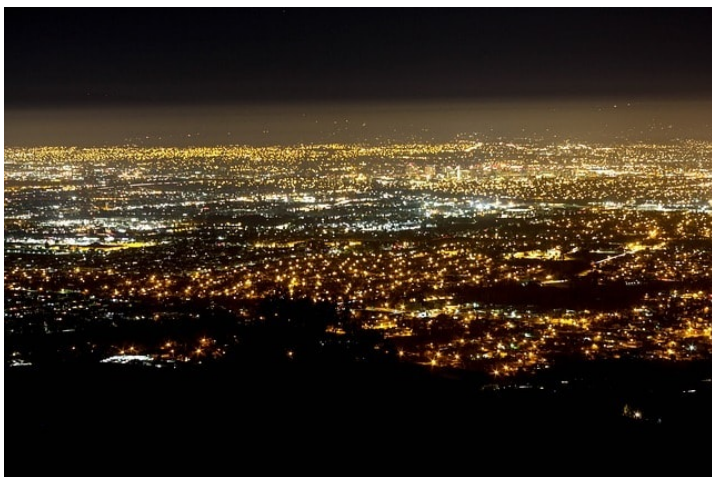
26. Koloseum.

1. Fragment muru Koloseum w Rzymie. Budowla z jasnego kamienia na trzech piętrach zawiera szereg okien zwieńczonych łukami. Pod murem przechodnie, na pierwszym planie drzewo.

[Wróć do menu na górze strony](#)

27. Miasto w nocy.

1. Nocna panorama miasta wykonana z lotu ptaka. Cała przestrzeń aż do horyzontu składa się z żółtych i białych świateł widocznych jako kropki lub linie na czarnym tle.

[Wróć do menu na górze strony](#)

28. Kolumnada.

1. Czarno-białe zdjęcie przedstawiające kolumnadę z jasnego kamienia w formie łuku. Kolumny w stylu doryckim podtrzymują dach, na którym stoją figury przedstawiające ludzi.

2. Czarno-białe zdjęcie przedstawiające część kolumnady otaczającej plac św. Piotra w Watykanie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

29. Wieżowiec.

1. Na tle nieba w kolorze pomarańczowym cień wieżowca stojącego pomiędzy dwoma ponad trzykrotnie niższymi budynkami. Zza wieżowca wyłania się żółty krąg Słońca.

[Wróć do menu na górze strony](#)

30. Uliczka.

1. Wąska, brukowana uliczka otoczona z obu stron jednopiętrowymi, jasno pomalowanymi domami, przy których rosną kwiaty. Po środku uliczki rynsztok. Domy po lewej stronie nie stoją do uliczki frontem, tylko lewym szczytem.

[Wróć do menu na górze strony](#)

31. Pomnik Mickiewicza.

1. Pomnika Adama Mickiewicza w Warszawie. Figura trzymająca rękę na sercu stoi na tle chmur na niebie na cokole ustawionym na podwyższeniu, na które prowadzą schody. Wokół trawnik z kwiatami otoczony ozdobnym ogrodzeniem z żelaza. W tle za pomnikiem kościół.

2. Ozdobne ogrodzenie z kutego żelaza przedstawiające formy roślinne. Ogrodzenie otacza trawnik z kwiatami, na którym, na podwyższonym cokole stoi pomnik Adama Mickiewicza.

[Wróć do menu na górze strony](#)

32. Ruiny.

1. Ruiny średniowiecznego zamku na szczycie wzgórza otoczonego lasami. Po środku, otoczona murami z jasnego kamienia okrągła baszta w jasnym kolorze od ziemi do połowy, a od połowy z cegieł. W baszcie widoczne wąskie okna. Za nią wbudowana w mury niższa, prostokątna baszta z jasnego kamienia.

Ruch uliczny

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Deptak.

1. Mężczyzna z akordeonem siedzi na krzesełku po środku ulicy, która jest deptakiem. Przed nim leży drewniane pudełko i stoi butelka wody, po prawej biały słup, a po lewej torba na kółkach w kolorze bordo. Po lewej na ławkach siedzą ludzie, tle idą przechodnie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Nowy Jork.

1. Perspektywa ulicy. Na pierwszym planie żółta taksówka charakterystyczna dla Nowego Jorku i ludzie przechodzący po pasach. Ulica jest jednokierunkowa, szeroka na 6 pasów. Po obu stronach brązowe i beżowe domy, w głębi aż do końca oszklone wieżowce.

[Wróć do menu na górze strony](#)

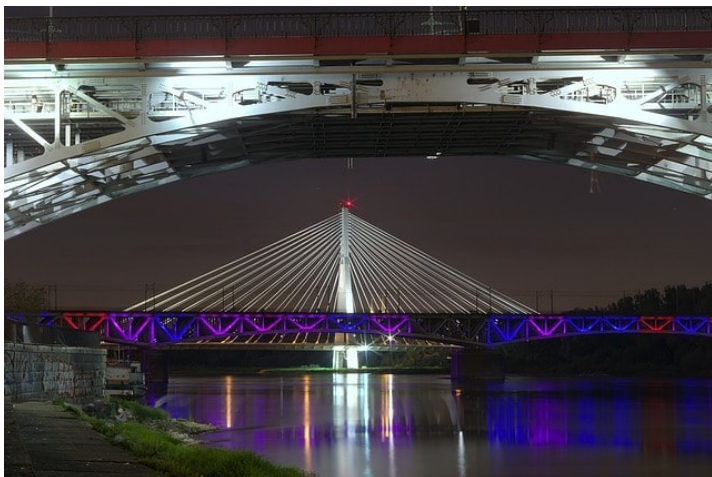
3. Plac w mieście.

1. Plac w mieście. Po prawej rzeźba lwa, w głębi po prawej stronie pałacyk, po lewej zabudowania z jasnego kamienia. Po środku samochody stoją na światłach, za nimi widoczne palmy. Zza chmur wyłania się Słońce.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Mosty.

1. Zdjęcie nocne przedstawiające oświetlone przęsło mostu nad rzeką, w głębi odbijający się w wodzie most oświetlony na fioletowo, a za nim słup mostu wiszącego oświetlony na biało. Na szczycie słupa świecą na czerwono lampa.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Plac.

1. Po wybrukowanym placu chodzą przechodnie. Na pierwszym planie kwiaty przy ogródku kawiarnianym. Plac otoczony gotyckimi i barokowymi, bogato zdobionymi, jasnymi kamienicami. Na dachu jednej z kamienic złota figura postaci na koniu.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Plac.

1. Ulica w nowoczesnym mieście. W głębi, na końcu perspektywy ulicy wysoki, szary obelisk. Po obu stronach zabudowania z różnych epok, od oszklonych, nowoczesnych po budynki z początku XX wieku. Ulica jednokierunkowa, po obu stronach zaparkowane samochody.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Warszawska dorożka.

1. Dorożka ciągnięta przez konia na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. Zdjęcie czarno-białe. Wzdłuż ulicy stoją ozdobne latarnie uliczne, zabudowa z jasnego kamienia w różnych stylach architektonicznych.

Szczegółowy opis obrazu

Dorożka ciągnięta przez jednego konia wjeżdża w Krakowskie Przedmieście w Warszawie od strony ul. Świętokrzyskiej. Koła dorożki nie mają opon, są jedynie obręczami z grubymi szprychami. Z przodu siedzi dorożkarz w czapce z daszkiem, przed nim przyczepiny pionowo bat. Za nim odkryta część dla pasażerów - zadaszanie jest złożone. Po obu stronach ulicy stoją ozdobne latarnie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Dorożka.

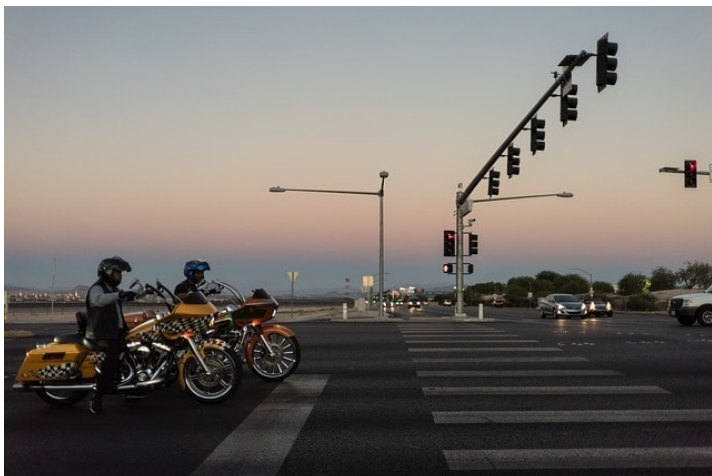
1. Biała dorożka zaprzężona w dwa białe konie powożona przez dorożkarza w melniku, na placu otoczonym kamienicami o jasnych fasadach. Po środku placu na cokole stoi czarna figura. W dolnych częściach kamienic sklepy i kolorowe reklamy.

Szczegółowy opis obrazu

Biała dorożka wykonana z malowanej blachy, ciągnięta przez dwa białe konie jedzie po jezdni przy placu. Konie mają czarną, skórzaną uprzęż. Powozi dorożkarz siedzący na czerwonym kocu, w garniturze, na głowie ma melnik. W prawej ręce trzyma bat. Po prawej stronie dorożkarza lampa. Koła dorożki nie mają opon, są jedynie obręczami z gumową, czarną okładziną, z grubymi szprychami. W części dla pasażerów siedzą dwie kobiety i mężczyzna.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Motocykliści.

1. Dwaj motocykliści w czarnych kaskach stoją na skrzyżowaniu przed przejściem dla pieszych. Wokół skrzyżowania brak zabudowań. Nad skrzyżowaniem latarnie i światła uliczne. W tle bezchmurne, wieczorne lub wczesno poranne niebo.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Dziewczynki na rowerze.

1. Trzy roześmiane dziewczynki jadą na jednym rowerze ulicą w strugach deszczu. Na pierwszym planie figura biało czarnej krowy oraz daszek z napisami po wietnamsku. W tle motocykle stojące pod domami po drugiej stronie ulicy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Ulica i tramwaj

1. Ulica w mieście. w perspektywie neogotycki kościół z czerwonej cegły. W centralnej części czerwono biały tramwaj skręca w przecznice w prawo. Nad ulicą rozwieszono białe latarnie. Zabudowania z jasnego kamienia w stylu z pierwszej połowy XX wieku.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Dwa tramwaje

1. Dwa mijające się lub jadące obok siebie tramwaje. Zdjęcie (zarówno tramwaje jak i otoczenie ulicy) wykonane z miejsca pomiędzy torami, rozmazane w taki sposób, że sprawia wrażenie ruchu tramwajów, które widoczne są w centralnej jego części.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Florencja

1. Widok katedry we Florencji z dochodzącej do niej, pełnej ludzi ulicy. Widoczna bogato zdobiona, z wieloma rzezbami i innymi detalami, fasada z jasnego kamienia i rozetą nad wejściem do lewej nawy. W tle kopuła pokryta czerwoną dachówką.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Rowery na ulicy

1. Wieczne zdjęcie wyłożonej brukiem i kostką brukową ulicy, po środku której jest parking dla rowerów ze stalowymi pałkami oraz stoliki kawiarniane ze złożonymi parasolami. W tle zabudowania z szarego kamienia, w głębi ulicy stare kamieniczki.

2. Zdjęcie ulicy wieczorem wykonane z użyciem filtra redukującego kolory pokazuje ulicę w odcieniach szarości i brązu. Na pierwszym planie rowery i stoliki kawiarni ze złożonymi parasolami.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Kolorowy tramwaj

1. Kolorowy, pomalowany w białe, żółte, czerwone, zielone, pomarańczowe i niebieskie fale piętrowy tramwaj jedzie po torach, a za nim kolorowy piętrowy autobus. Za nimi w tle budynek z jasnego kamienia, w oddali wieżowce i tramwaje.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Żebraczka

1. Czarnowłosa kobieta w chustce siedzi na chodniku i w wyciągniętej ręce trzyma kubek. W tle drzewo, słup latarni i reklamy na ścianie kiosku z gazetami. Zdjęcie czarno-białe.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Trolejbus

1. Przegubowy trolejbus marki Solaris, pomalowany na biało i zielono, przejeżdża przez skrzyżowanie. Na tablicy świetlnej nad przednią szybą napis NORDEND. W tle kamienice i wieża kościoła z czerwonej cegły.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Trolejbus

1. Stacja w paryskim metrze. Po środku tory, po obu stronach torów perony. Tunel ma formę łukowatą, ściany pokryte kafelkami i plakatami reklamowymi. Pod ścianami zielone, plastikowe ławki. Tunel zakręca lekkim łukiem. Sufit podświetlony różnokolorowymi światłami.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Ulica wieczorem

1. Ruch uliczny i światła miasta wieczorem. Górna i dolna część zdjęcia jest lekko zamazana tworząc wrażenie jakby elementy zdjęcia były miniaturowymi, zabawkami.

2. Ulica w mieście wieczorem. Po jezdni jadą autobusy, trolejbus i samochody osobowe z zapalonymi światłami. Chodniki i jezdnię są mokre jak po deszczu. W tle, nieco rozmazane światła samochodów i latarni.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Lampiony

1. Białe i pomarańczowe kule zawieszane pomiędzy ścianami zabudowań. Po prawej kamienica z drewnianymi balkonami, po lewej stary, kamienny mur. W tle kamienice o ciemnoczerwonych fasadach, a za nimi, na tle nieba górne piętra i dach neogotyckiej budowli.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Ulica w Rzymie

1. Brukowa ulica prowadząca do ruin Koloseum. Po obu stronach jezdni rosną drzewa, stoją ozdobne latarnie, po chodnikach idą przechodnie. Widoczny autobus i kilka samochodów oraz zabudowania. Zdjęcie wykonane ze środka prawego pasa jezdni.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Most nocą

1. Nocne zdjęcie ulicy (prawdopodobnie na moście), na której po przejeżdżających samochodach widać tylko ślady w formie czerwonych linii odpowiadających tylnym światłom pojazdów. Wzdłuż jezdni latarnie, których światła mają formę gwiazd.

2. Jezdnia na moście. Po obu stronach betonowe barierki. Wzdłuż jedni stoją latarnie. Zdjęcie wykonane nocą, tylne światła samochodów pozostawiają nad jezdnią czerwony ślad.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Ulica po deszczu

1. Czarno-białe zdjęcie przedstawiające zmoczoną deszczem ulicę, przez którą poza pasami przechodzi mężczyzna. Po lewej stronie, pod drzewami przy chodniku stoją samochody osobowe, za nimi autobus rusza z przystanku. Dalej przejście dla pieszych i skrzyżowanie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Ulica wieczorem

1. Wieczorny widok ulicy po której obu stronach stoją nowoczesne, szklane wysokościowce. Na jezdni nie widać samochodów tylko czerwone i białe linie świateł samochodów, które przejeżdżały. Po obu stronach na chodnikach rosną drzewa.

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Skrzyżowanie

1. Skrzyżowanie ulic. Na pierwszym planie przednia część żółtego samochodu Ford dojeżdżającego do skrzyżowania. Czerwone światło dla pieszych i dla dwóch żółtych taksówek stojących na prostopadłej ulicy. Wokół skrzyżowania wysokie bloki z kamienia.

[Wróć do menu na górze strony](#)

26. Kanał w Wenecji

1. Kanał w Wenecji po którym płyną motorówki. Widać utrzymanie kierunku ruchu prawostronnego na kanale. Po lewej stronie kanału widoczne kamienice w kolorach pastelowych. Po prawej stronie, w tle kopuła kościoła.

[Wróć do menu na górze strony](#)

27. Ruchliwe skrzyżowanie

1. Skrzyżowanie ulic, na którym pasy namalowane są również na skos pomiędzy dwoma rogami skrzyżowania. Na pasach i na chodnikach bardzo dużo pieszych, na jednej z ulic dochodzących do skrzyżowania kilka samochodów oczekuje na światłach.
2. Skrzyżowanie z przejściami dla pieszych. Tłum ludzi na jezdni i na chodnikach. Przy ulicach stoją nowoczesne, oszklone budynki. Nad wejściem po prawej napis TSUTAYA, po drugiej stronie ulicy kolorowa reklama. Samochody czekają na światłach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

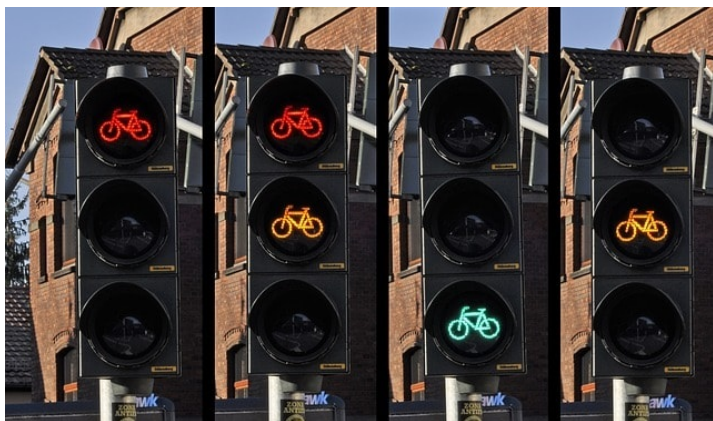
28. Autostrada

1. Autostrada widoczna z lotu ptaka. Jezdnia jest mokra od deszczu. Po lewej droga wjazdowa na autostradę, lewym pasem jadą dwa samochody, prawym samochód i autobus. Na niebie po lewej czarne chmury z widocznym gęstym deszczem. Po prawej niebo niebieskie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

29. Światła

1. Cztery zdjęcia połączone w jedno przedstawiające światła uliczne dla rowerów. Na pierwszym czerwone światło, na drugim czerwone i żółte, na trzecim zielone, a na czwartym żółte.

[Wróć do menu na górze strony](#)

30. Awaria tramwajów

1. Szereg tramwajów w kolorach żółtym i czerwonym stoi na torach jeden za drugim. Z niektórych tramwajów podróżni wysiadają na jezdnię.

2. Awaria tramwajów na ulicy Marszałkowskiej w Warszawie przy placu Zbawiciela. Z unieruchomionych tramwajów podróżni wysiadają na jezdnię. W tle wieże kościoła św. Zbawiciela.

[Wróć do menu na górze strony](#)

31. Metro

1. Stacja warszawskiego metra. Po lewej stronie pociąg odjeżdżający w kierunku stacji Kabaty. Zdjęcie wykonane w taki sposób, że osoby, które się poruszyły w czasie jego wykonania są rozmyte sprawiając wrażenie ruchu.

Praca biurowa

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Manager

1. Ciemnowłosa, lekko uśmiechnięta kobieta w beżowym żakiecie i spodniach trzyma w ręku otwarty laptop. Za nią namalowane na biało strzałki rozchodzą się we wszystkich kierunkach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Cień na murze

1. Na murze z czerwonych cegieł jasną farbą namalowana kobiet siedząca na fotelu biurowym na kółkach przed stolikiem, na którym stoi otwarty laptop i filiżanka na spodku. Kobieta ma ręce na klawiaturze, na nogach ma buty na wysokich obcasach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

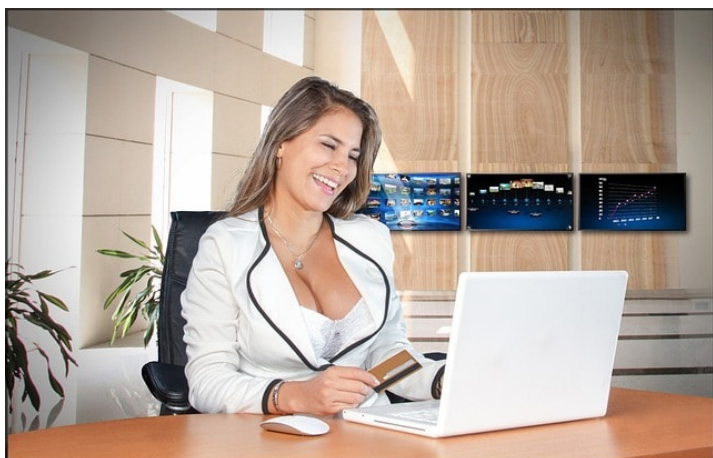
3. Pracownik biura

1. Mężczyzna w ciemnej koszuli patrzy na płaski ekran komputerowy trzymając lewą dłoń na brodzie. Prawą rękę trzyma na myszce. Za plecami ma oparcie fotela. Całość odbija się jak w lustrze w wypolerowanym blacie stołu, przy którym siedzi.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Pracownica biura

1. Uśmiechnięta młoda kobieta o obfitym dekolcie, ubrana na biało, siedzi przy biurku i trzymając w ręku kartę kredytową patrzy na ekran laptopa. Za nią rośliny doniczkowe, okna, a na drugiej ścianie trzy ekrany telewizyjne pokazujące wykresy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Call center

1. Trzy młode kobiety ze słuchawkami mającymi też mikrofony stoją na tle muru, na którym rozmieszczonych jest kilkadziesiąt zdjęć przedstawiających ludzkie twarze.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Narada

1. Cztery osoby w tym trzech mężczyzn, z których jeden jest czarnoskóry siedzą przy stole i patrzą na ekran laptopa Apple leżącego po środku. Na blacie leżą dokumenty, stoi kubek z kolorowymi markerami i kubek z kawą.
2. W jasnym pomieszczeniu o białych ścianach pomieszczeniu, którego konstrukcja opiera się na brązowych, surowych belkach, na których ustawione są rośliny doniczkowe. Przy stole siedzą cztery osoby i patrzą w ekran laptopa.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Sala konferencyjna

1. Sala konferencyjna utrzymana w odcieniach brązu. Przy prostokątnym stole stoi po dłuższych bokach po 5 beżowych krzeseł i po dwa na każdym szczytcie. Na ścianach duże ekrany telewizyjne z kolorowymi obrazami. Na stole stoją filiżanki na spodkach i zdjęcia lub dokumenty.

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Biuro sprzed stuleci

1. Na stole pokrytym białym płótnem leżą zapisane czarnym piśmem ręcznym kartki, w pustym kałamarzu stoi pióro, obok kartek leży drewniany młotek, a przy nim stare kajdanki z czarnego metalu i zapisana biała kartka. Po środku, w wiklinowym koszyczku zapisana kartka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Pluszowy miś

1. Duży pluszowy miś siedzi przy biurku, na którym stoi płaski monitor komputerowy i płaska klawiatura o białych przyciskach. Obok monitora stoi lampa biurkowa, na blacie porozrzucane są kartki, długopis, spinacz i inne przybory biurowe.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Ręce na blacie

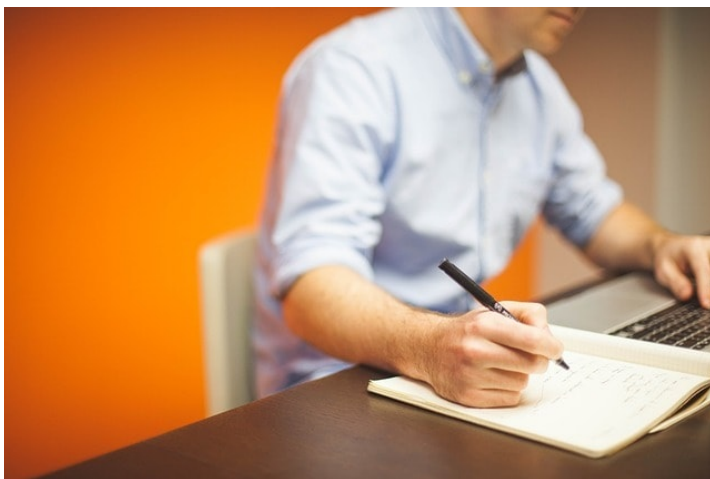

1. Przy blacie z trzech drewnianych desek widoczne ręce dwóch siedzących naprzeciwko siebie kobiety i mężczyzny. Kobieta pisze w notatniku, obok stoi filiżanka kawy i leży smartfon. Przed mężczyzną leży tablet i smartfon i szklanka wody. Dalej na blacie, pod ścianą z cegieł, leży brązowa torebka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Ręka notuje

1. Mężczyzna w niebieskiej koszuli z podwiniętymi rękawami siedzi przy biurku. Lewą rękę trzyma nad klawiaturą laptopa, prawą rękę, w której trzyma długopis opiera o notatnik. Za mężczyzną pomarańczowa ściana. Zdjęcie nieostre poza ręką z długopisem.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Ręce przed laptopem

1. Ręce kobiety siedzącej przy biurku, widok z góry. W lewej trzyma kubek z kawą, w prawej smartfona. Przed nią otwarty włączony laptop, po lewej otwarty skoroszyt, za nim stoją trzy zamknięte skoroszyty. Po prawej leżą pomarańczowe kartki.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Ręce kobiety

1. Ręce kobiety nad klawiaturą laptopa MacBook Air na drewnianym blacie. Paznokcie pomalowane na ciemnofioletowo, na palcach widoczne pierścionki. Po prawej stoi kubek z kawą, przed laptopem leży smartfon. Na ekranie wyszukiwarka Google.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Ręce kobiety

1. Ręce dwóch mężczyzn siedzących przy biurku. Przed nimi dwa otwarte laptopy, długopisy i dokumenty. W rękach trzymają ołówki nad zapisaną białą kartką.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Open space

1. Duże pomieszczenie biurowe. Przy biurkach ustawionych w rzędzie pod oknem, oddzielonych przezroczystymi ściankami i donicami z roślinami siedzą mężczyźni przed ekranami komputerów. Środkiem, po drewnianej podłodze idzie kobieta.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Sprzęt komputerowy

1. Czarne komputery, płaskie monitory, klawiatury i drukarki leżą obok siebie na szarym blacie przy ścianie wyłożonej szarymi kafelkami. Przed blatem dwa fotele biurowe, nad blatem na ścianie jasno szare szafki.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Mężczyzna w biurze

1. Mężczyzna w garniturze siedzi przy biurku w biurze i rozmawia przez telefon, który trzyma lewą ręką przy uchu. Prawą ręką notuje piórem wiecznym w notatniku. Po jego prawej stronie widoczny jest fragment otwartego laptopa, dalej zamknięty notatnik.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Recepcja

1. Hol i recepcja w biurowcu. Na pierwszym planie długowłosa blondynka w białej bluzce siedzi w recepcji z dziurkowanej, szarej blachy ze szklanym blatem. Dalej, nieco zamazane drzwi wejściowe i osoby, które stoją w holu na podłodze z szarych płytek.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Recepcja

1. Mężczyzna w białej koszuli i czarnej kamizelce siedzi przy biurku na fotelu biurowym. Lewą ręką zasłania sobie usta, prawą trzyma długopis. Pochyla się nad książkami i dokumentami. W tle pomarańczowa ściana.

Sport, rozrywka wypoczynek

[Wróć do menu na górze strony](#)

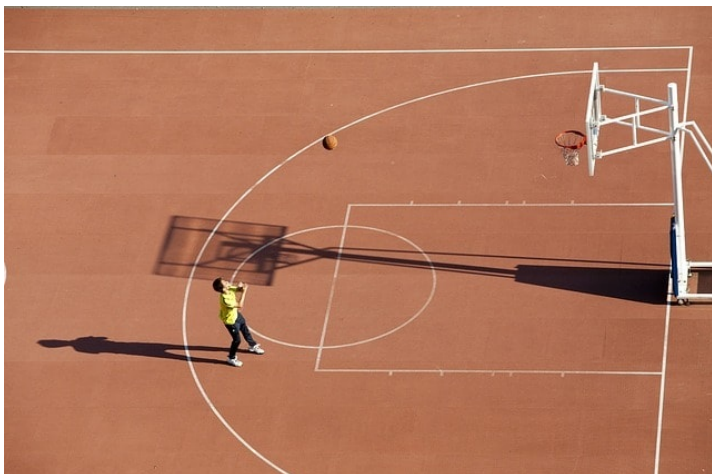
1. Koszykówka

1. Trzej czarnoskórzy koszykarze biegną na boisku podczas meczu. Jeden z nich odbija prawą ręką piłkę. Za nimi fotografowie, trener oraz kibice. Dwaj koszykarze mają jasne stroje, jeden ma strój pomarańczowy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Chłopiec na boisku

1. Widok z lotu ptaka. Chłopiec w żółtej koszulce rzuca piłką w stronę kosza na pomarańczowym boisku koszykówki. Wyraźnie widoczne są cienie zarówno tablicy z koszem jak i chłopca. Rzucona piłka znajduje się w połowie drogi od rąk do kosza.

[Wróć do menu na górze strony](#)

3. Na plaży

1. Zamek z piasku na plaży. Na wodzie, przy brzegu stoją motorówki, od strony wody idzie mężczyzna niosący wiadro z wodą.
2. Zamek z piasku z wieloma półkolistymi bramami, murami, basztami i wieżami, z licznymi schodami. W tle motorówki stojące przy brzegu oraz mężczyzna niosący ciężkie wiadro.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Lecący motocyklista

1. Na tle chmur lecący motocykl z motocyklistą w kolorowym kombinezonie i w kasku z daszkiem. Motocyklista nie siedzi, tylko leci za motocyklem trzymając rękami za siodełko.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Dzieci w łódce

1. Troje nagich, ciemnowłosych dzieci w typie azjatyckim siedzi w łodzi i moczy ręce w wodzie. Obok na łodzi leżą rośliny, w tle brzeg z niewielką, piaszczystą plażą.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Kobieta i góry

1. Widok od tyłu kobiety w czerwonej bluzce w czarne kropki i w niebieskim kapeluszu siedzącej na trawie wśród żółtych kwiatków, obserwującej zarośniętą trawą równinę i pokryte płatami śniegu góry. Nad szczytami gęste, szare chmury.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Wędkarz

1. Prawa ręka mężczyzny ubranego w brązowo zieloną kurtkę trzyma wędkę do łowienia pstrągów z kołowrotkiem, na którym nakręcona jest gruba, żółta żyłka. Palec serdeczny przyciska żyłkę do uchwyty wędki wykonanego z korka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Balony

1. Nad porośniętą łąkami i drzewami równiną pokrytą lekką mgłą lecą cztery balony na gorące powietrze. Na żółtawym niebie podłużne chmury, w oddali szczyty wzgórz.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Na hamaku

1. Jasnowłosa dziewczynka w niebieskiej bluzce leży w poprzek na hamaku w różnokolorowe pasy, z przewagą odcieni czerwieni i różu. W tle drzewo i zarośla, pod hamakiem rośnie trawa.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Na pustyni

1. Na szczycie piaszczystej, pustynnej wydmy w kolorach od beżowego do brązowego, stoi samochód terenowy, do którego prowadzą ślady kół. W górnej części, najbardziej stromej ślady kół są wyraźnie głębsze. U podstaw wydmy nieliczna roślinność.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Wspinaczka

1. Na tle rozgwieżdżonego nieba, na którym widać fragment słońca wychylającego się zza skały, cztery pionowe skały. Na jednej z nich widoczny cień człowieka wspinającego się po linie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Malarz

1. Mężczyzna w szarej koszuli, z pędzlem w prawej ręce i paletą w lewej pochyla się nad podzielonym na kwadraty białym kartonem. W niektórych kwadratach są już narysowane serca, w jednym napis HERZ. Mężczyzna maluje w białym kwadracie czerwone serca.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Ścianka wspinaczkowa

1. Widok z dołu mężczyzny w stroju alpinisty wspinającego się na ściankę wspinaczkową. Nierówności na ścianie pomalowane są na różne kolory, a pod każdym przyczepione są jedna lub dwie kolorowe wstążki. Na pierwszym planie dwie zwisające liny.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Corrida

1. Na piaszczystej arenie klęczy mężczyzna ubrany w różowy, zdobiony haftami i koronkami strój. W rękach trzyma różowo-żółtą płachtę, którą macha nad głową. Za nim w wyskoku czarny byk z białą czerwoną kokardą na karku. W tle brązowe ściany areny.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Zima w mieście

1. Lodowisko na otwartym powietrzu otoczone zabudowaniami biurowców z jasnego kamienia. Wokół lodowiska drzewa i kolorowe flagi różnych państw. Lodowisko jest poniżej poziomu otaczających ulic. Na lodowisku ludzie jeżdżą na łyżwach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Judo

1. Dwaj zawodnicy podczas walki judo. Zawodnik w granatowym kimonie stoi zaś zawodnik w białym kimonie, któremu spod rozchylonego kimona widać klatkę piersiową, wisi głową w dół ściskając nogami głowę przeciwnika, a dłońmi blokując mu lewą rękę.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Biegaczka

1. Czarnoskóra, długowłosa lekkoatletka w żółto-czarnym kostiumie w podskoku nad niebieską bieżnią, a przed nią kamerzysta w słuchawkach na uszach trzyma kamerę umieszczoną na stelażu zamocowanym na pasach przyczepionych do jego korpusu.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Pompki

1. Krótkowłosa kobieta w żółtym podkoszulku oraz dziewczynka w niebieskim podkoszulku i różowej opasce na ciemnych włosach leżą na brzuchu na asfaltowej drodze zwrócone do siebie głowami z rękami ułożonymi tak, jakby robiły pompki.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Fotomontaż - ręka

1. Fotomontaż. W strugach deszczu wyciągnięta nad wodą ręka, na której stoi mała postać dziewczynki w granatowej sukience pod kolorową parasolką, a na końcu palców przykucnięta dziewczynka zarzuca wędkę.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Wesołe miasteczko

1. W wesołym miasteczku, na oświetlonej kolorowo karuzeli, na siedzeniach podczepionych na łańcuchach kręcą się ludzie. Postacie są nieostre, co wskazuje na ruch karuzeli. Wokół fragmenty podświetlonych innych atrakcji. W tle zachmurzone niebo.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Rodeo

1. Rodeo. Na piaszczystej arenie leży mężczyzna w kraciatej koszuli, a nad nim wierzga nogami biały koń, na którym jest głębokie skórzane siodło, a u pyska gruba, spleciona lina.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Zjazd z wydmy

1. Kobieta w różowym podkoszulku i czarnych spodniach zjeżdża na desce typu mono-ski po brązowym piasku wydmy. Lewą rękę ma

wyciągnięto przed siebie, prawą w bok. Na nogach ma białe trampki i wiązania utrzymujące nogi na desce.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Surfer

1. Mężczyzna w czarnych spodenkach płynie na szczycie spienionej fali na desce do windsurfingu. Za nim widoczna jest rozpryskująca się od deski woda.

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Żaglowiec

1. Przy portowym nadbrzeżu stoi trójmasztowy żaglowiec o nazwie Kastelot. Na rufie po nazwę jest napis Bristol. Z nadbrzeża do żagłowca prowadzi pomost. W tle zabudowania miasta.

Szczegółowy opis obrazu

Trójmasztowy żaglowiec stoi prawą burtą przy nadbrzeżu. Dolna część kadłuba pomalowana na szaro, burty obłożone są brązowymi, drewnianymi klepkami. W burcie widoczne są ułożone w linię okrągłe okna. Dominującym elementem jest olinowanie żagłowca, liny rozmieszczone są we wszystkich częściach masztów i pokładu. Żagle są zwinięte. Po prawej stronie na nadbrzeżu widoczne urządzenia portowe, po lewej przepływające wodą jednostki, most i zabudowania miasta.

[Wróć do menu na górze strony](#)

26. Fotomontaż - skok do wody

1. Fotomontaż. Na blacie leży smartfon, którego ekran ma jasnoniebieski kolor mogący przypominać wodę. Nad ekranem mała postać skaczącego do wody, w przysiadzie, z rękami wyciągniętymi do przodu, chłopca w czarnych spodenkach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

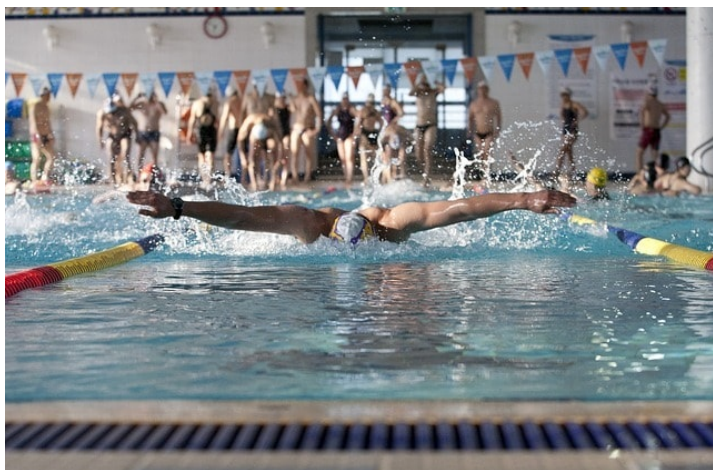
28. Fotomontaż - pływak

1. Fotomontaż. Przedzielona białym pasem szosa wśród pól. Na pierwszym planie pływak przepływający przez szosę, której asfaltowa nawierzchnia w tym miejscu zamienia się w wodę. Pływak ma prawą rękę nad wodą, na oczach ma okulary pływackie, a na głowie czepek.

[Wróć do menu na górze strony](#)

29. Pływak w basenie

1. Pływak płynący wyznaczonym w basenie torem. Twarz ma w wodzie, na głowie czepek, obie ręce ponad wodą wyciągnięte w bok. Wokół rozpryskane krople wody. W tle kolorowe chorągiewki rozwieszono nad basenem i ludzie na brzegu. Za nimi ściana i okno.

[Wróć do menu na górze strony](#)

30. Piłka nożna

1. Na zielonej murawie stadionu leży pomalowana w biało-pomarańczowo-zielono-czarne wzory piłka do piłki nożnej. W tle, nieostre, zadane trybuny i stojące wokół boiska na ziemi tablice reklamowe.

[Wróć do menu na górze strony](#)

31. Wypoczynek na trawie

1. Uśmiechnięta, młoda kobieta w brązowej sukience we wzory geometryczne siedzi na kocu na trawniku zasypnym żółtymi liśćmi, z książką w ręku. Obok niej kosz z kwiatami oraz metalowy koszyk z jabłkami. W tle drzewa o czerwonych i żółtych liściach.

Krajobrazy, natura, zwierzęta

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Na pastwisku

1. Zbliżenie z profilu głowy i pyska brązowej krowy stojącej na łące. W uchu ma żółty kolczyk, prawym okiem patrzy w obiektyw. W tle pasące się na łące krowy, a dalej wzgórza.

[Wróć do menu na górze strony](#)

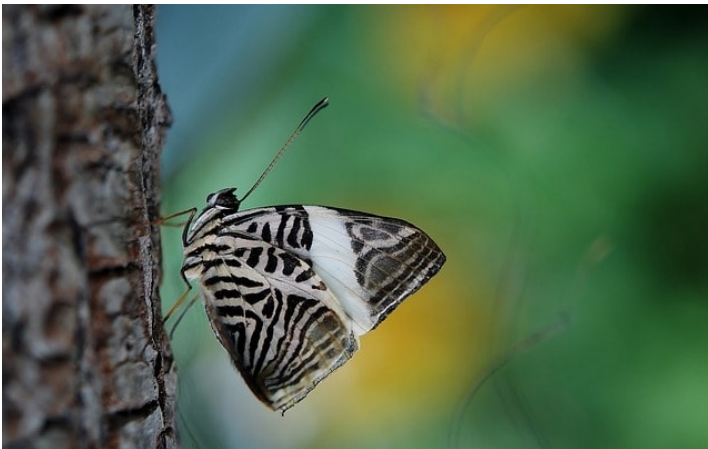
2. Długowłosa

1. Ciemnobrązowa, długowłosa krowa o bardzo dużych, wykręconych rogach stoi na łące, której trawa jest wyschnięta. W tle bezlistne drzewa i pokryte chmurami niebo.

[Wróć do menu na górze strony](#)

3. Motyl

1. Zbliżenie z profilu siedzącego na pniu brzozy motyla o złożonych skrzydłach, których wzór i kolor - czarne wzory na białym tle - przypominają nieco wzór widoczny na korze brzozy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. W oborze

1. Dziewczynka w okularach i w kolorowej bluzeczce wyciąga rękę w stronę dwóch białych pysków krów stojących w oborze.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Żaglówki

1. Po rzece lub kanale otoczonym po dwóch brzegach jasnymi skałkami porośniętymi zielonymi krzakami płyną żaglówki z ze złożonymi żaglami. Przy lewym brzegu przystań z pomostem i zacumowanymi żaglówkami. Na błękitnym niebie kilka chmur.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Pustynia

1. Piaszczysta pustynia. Wśród wydm w kolorze brązowo-pomarańczowym nieliczne rośliny. Na piasku ślady przechodzących ludzi bądź zwierząt.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Pies

1. Białoczarny pies, o brązowym pysku, mający na szyi czerwoną obrozę, brodzi w wodzie z kijem w zębach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Ważka

1. Na patyku siedzi, z rozłożonymi skrzydłami, zmoczona deszczem bądź rosą ważka. W tle pokryta kropelkami wody pajęczyna.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Słoń

1. Wśród wysokich, zielonych traw, na tle krzaków, zarośli i drzew stoi słoń o brązowej, błyszczącej skórze pokrytej mokrym błotem. Ujęcie wykonane w momencie gdy zwierzę się otrząsa, nad grzbietem widoczne pryskające krople wody zmieszanej z błotem.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Niepełnosprawny pies

1. Przy rozstaju dwóch piaszczystych dróg stoi pies owczarek niemiecki. Do korpusu ma przyczepiony stelaż, który od tyłu ma przyczepione kółka tak, że zastępują mu tylne łapy. Tylne łapy psa na swych końcach mają nałożone plastikowe osłony.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Hipopotamy

1. Na szarym piasku leżą obok siebie, dotykając się pyskami, dwa hipopotamy. Jeden, mniejszy, ma zamknięte oczy otoczone różową skórą. Drugi ma skórę w kolorze brunatnym.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Statek na kanale

1. Po kanale w Wenecji płynie niewielki, żółty statek pasażerski. W oddali, w dalekim tle kilkupiętrowe budynki o czerwonych dachach i jasnych, różowych i żółtych fasadach. Za nimi kościół z czerwonej cegły z szarą kopułą i dzwonnica.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Biedronka

1. Biedronka na nadgryzionym przez owady liściu. Pod czerwonymi, kropkowanymi pokrywami ma rozłożone skrzydła, prawdopodobnie ląduje lub odlatuje.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Koliste fale

1. W wodzie, przy brzegu rozchodzące się kółka fale spowodowane wpadnięciem czegoś do wody. Z wody wystają liczne kamienie. Po prawej brzeg, dalej drzewa i zabudowania, w tle Słońce nad horyzontem na tle pomarańczowego, lekko zachmurzonego nieba.

[Wróć do menu na górze strony](#)

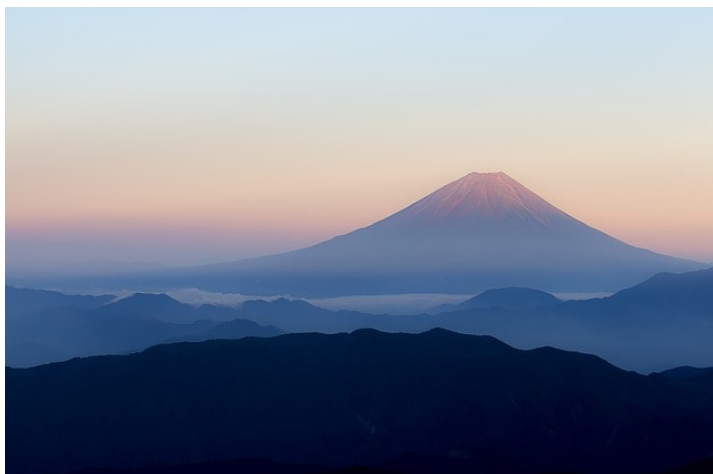
15. Panorama

1. Panorama. Na pierwszym planie łąka dochodząca do lasu, za lasem gęsto porośnięte drzewami zbocza, a w tle wysoka, skalista góra, której szczyt pokryty jest śniegiem. Na niebie postrzępione chmury.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Wulkan

1. Panorama. Na pierwszym planie szczyty wzgórz pokryte mgłą. W tle wysoki stożek wulkanu, którego sam szczyt oświetla Słońce. Niebo w kolorach od pomarańczowego do niebieskiego sugeruje świt lub zmierzch.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Wulkan

1. Wokół zbiornika wody, na którego brzegach leżą kamienie, rosną odbijające się w wodzie palmy, a za nimi stoją jednopiętrowe zabudowania. Na niebie pierzaste chmury, po lewej światło Słońca będącego nad horyzontem.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Pingwin

1. Pisklak pingwina siedzi pod brzuchem swojego rodzica. Ma czarny łeppek oraz nasadę dzioba. Wokół oczu i na szyi białe pióra. Siedzi na łapach stojącego na śniegu ptaka o białym upierzeniu, opierając się na jego czarnych łapach o długich, czarnych pazurach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. Tęcza

1. Na szarym, zachmurzonym niebie dwie tęcze, z których jedna jest bardzo wyraźna. Na pierwszym planie skały, wzgórze, drzewa i zarośla.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Sanie

1. Dwa jasne konie ciągną brązowe sanie po zaśnieżonej leśnej drodze. Po lewej stronie przysypane śniegiem gałęzie drzew iglastych, po prawej bezlistne brzozy. Spod kopyt końskich pryska śnieg.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Jagody

1. Na bezlistnych gałązkach krzaka wiszą fioletowe kulki czarnych jagód. Na kilku z nich wiszą kropelki wody.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Wróbel

1. Na brzegu rynny siedzi wróbel o brązowym grzbiecie i szarym brzuchu. W dziobie trzyma źdźbła trawy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Płynąca świnia

1. W błękitnej, przejrzystej wodzie płynie świnia. Na głowie i na uszach ma rudawą szcecinę. Na jej grzbiecie siedzi biało-szara mewa. Po prawej jasny pas plaży, za nią zarośla, w oddali jachty.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Czarny łabędź

1. Czarny łabędź o czerwonym dziobie płynie po wodzie, a wokół niego 5 szarych pisklaków o czarnych dziobach. Łabędź trzyma w dziobie ociekającą wodą alg.

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Sikorka

1. Na końcu owiniętego materiałem w barwach ochronnych teleobiektywu aparatu fotograficznego przymocowanego do statywu siedzi sikorka i zagląda do środka.

[Wróć do menu na górze strony](#)

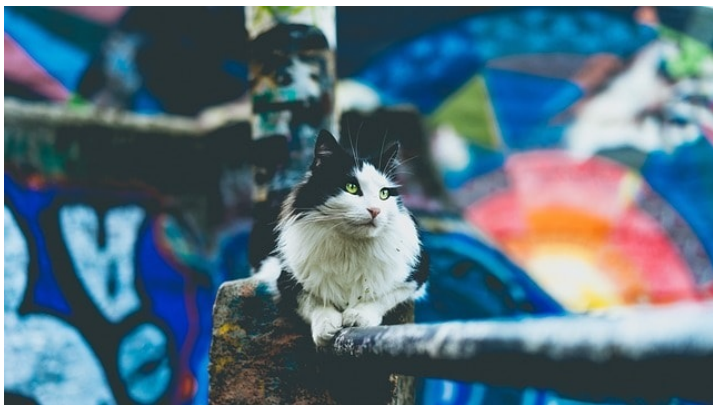
26. Przełęcz

1. Panorama. Zarośnięta drzewami iglastymi przełęcz pomiędzy dwoma wzniesieniami. Część drzew na skraju lasu jest wyschniętych. Na szczycie wzgórza po lewej stronie skały. Na pierwszym planie wysokie drzewo iglaste.

[Wróć do menu na górze strony](#)

27. Kot na płocie

1. Na barierce płotu siedzi czarno-biały kot. Za nim pień drzewa oraz nieostry, pomalowany w różnokolorowe plamy mur.

[Wróć do menu na górze strony](#)

28. Wiatraki

1. Na zaorany i zabronowany polu w kolorach brązu, stoją, na tle zachmurzonego nieba, dwa trójpłatowe wiatraki do produkcji energii elektrycznej. W oddali zabudowania.

[Wróć do menu na górze strony](#)

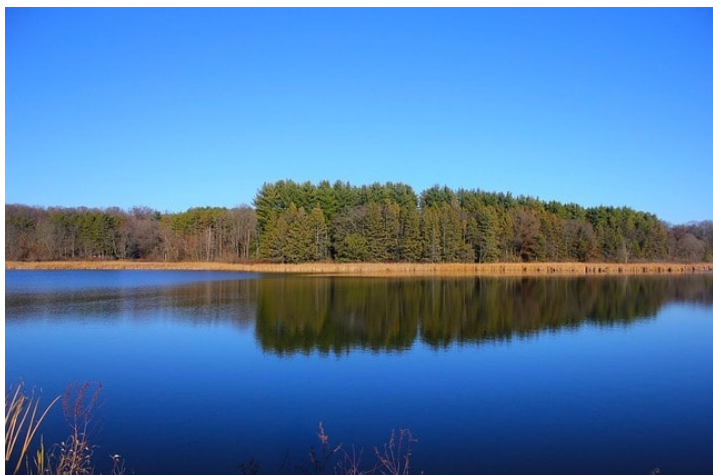
29. Mgła nad polem

1. Nad zaorany polu unosi się gęsta mgła, z nad której widać w oddali drzewa i niebieskie niebo z jednym pasmem chmur. Na pierwszym planie dwa bezlistne drzewa wyrastające z oszronionej ziemi.

[Wróć do menu na górze strony](#)

30. Jezioro

1. Jezioro, o prawie całkiem gładkiej tafli wody, w której odbija się całkowicie bezchmurne niebo oraz las rosnący nad brzegiem porośniętym trzcina.

[Wróć do menu na górze strony](#)

31. Zatoczka

1. Widok z dużej wysokości na piaszczystą plażę w niewielkiej zatoczce otoczonej pionowymi skałami. Na wodzie stoi motorówka, na plaży rdzewiejące szczątki niewielkiego statku. Na pierwszym planie rośliny porastające szczyt skalnej ściany.

Niepełnosprawni

[Wróć do menu na górze strony](#)

1. Koszykarka

1. Dziewczyna o blond włosach ubrana w biało czerwoną koszulkę z numerem 24 siedzi na wózku inwalidzkim dostosowanym do gier zespołowych. Na rękach ma gumowe rękawiczki. Za nią dwaj inni gracze na wózkach, a w tle publiczność.

[Wróć do menu na górze strony](#)

2. Sprinter

1. Zdjęcie czarno-białe. Sprinter w okularach, w jasnej koszulce i ciemnych spodenkach biegnie po bieżni. Nogi od kolan ma zastąpione dwoma protezami zbudowanymi z pręta zastępującego goleń oraz zakrzywionych w formie haka, spłaszczonych końcówek zastępujących stopy.

[Wróć do menu na górze strony](#)

3. W szpitalu

1. Po środku korytarza na wózku inwalidzkim siedzi kobieta w różowej pidżamie. Po jej prawej stronie przykucnęła pielęgniarka w czepku z czarnym paskiem, ubrana w jasnyniebieskie spodnie i bluzkę z krótkim rękawem. Kobiety uśmiechają się do siebie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

4. Barbie

1. Lalka typu Barbie ubrana w różowe spodnie do kolan i niebieską kurtkę siedzi na dostosowanym do jej rozmiarów wózku inwalidzkim będącym prawdopodobnie częścią zabawki. Za nią inne lalki typu Barbie stoją ubrane w różne, kolorowe stroje.

[Wróć do menu na górze strony](#)

5. Koszykówka na wózkach

1. Widok spod sufitu na fragment boiska do koszykówki pokrytego drewnianą klepką, w którym odbijają się lampy. Na boisku czterech mężczyzn na wózkach inwalidzkich z piłkami do koszykówki. Jeden z nich rzuca piłkę do kosza widocznego na pierwszym planie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

6. Chłopiec z kulą

1. Czarnoskóry, uśmiechnięty, jedenonogi chłopiec ubrany w brązowy t-shirt z napisem i wytarte jasne spodnie, stoi podpierając się łokciem na drewnianej kuli. Za nim dwa drzewa i zarośla.

[Wróć do menu na górze strony](#)

7. Dziecko na kamieniu

1. Dziecko w trampkach, brązowych spodniach i różowej kurtce siedzi na kamieniu. Nie widać twarzy. Po jego prawej stronie stoi okrągły, plastikowy pojemnik, po lewej, oparte o kamień dwie kolorowe kule łokciowe. Układ prawej nogawki spodni sugeruje protezę lub inny

sprzęt ortopedyczny.

[Wróć do menu na górze strony](#)

8. Pacjenci

1. Trzech mężczyzn i dwie kobiety siedzą na wózkach inwalidzkich w jasno oświetlonym pomieszczeniu, w którym porozstawiane są wokół na stołach, na parapecie pod oknem i pod ścianą rośliny doniczkowe.

2. Siwy mężczyzna na wózku inwalidzkim, z gołymi nogami w butach sportowych, ubrany w granatowy t-shirt rozmawia przez telefon komórkowy. Obok niego inne osoby na wózkach inwalidzkich, a także różne rośliny doniczkowe.

[Wróć do menu na górze strony](#)

9. Na łące z psami

1. Łysy mężczyzna w szarym swetrze i ciemnoszarych spodniach idzie po łące opierając się lewą ręką na kuli łokciowej. W lewej ręce trzyma na smyczy małego, kudłatego psa, po prawej stronie biegnie swobodnie biało brązowy pies. W oddali zarośla i zabudowania.

[Wróć do menu na górze strony](#)

10. Niewidoma z przewodnikiem w lesie

1. Widok od tyłu. Rudowłosa kobieta w ciemnej kurtce trzyma prawą rękę na lewym ramieniu siwowłosego mężczyzny kraciastej koszuli. Idą po leśnej ścieżce. Mężczyzna lewą dłonią trzyma leżącą na swoim ramieniu dłoń kobiety idącej za nim.

[Wróć do menu na górze strony](#)

11. Ulica jesienią

1. Po ścieżce rowerowej równoległej do chodnika jedzie człowiek na elektrycznym wózku inwalidzkim. Po obu stronach rosną drzewa mające żółte liście, które leżą również wszędzie na ziemi. Przy chodniku stoją ławki, po drugiej stronie ulica i samochody.

2. Jesienne, żółte i czerwone liście na chodniku i ścieżce rowerowej ulicy. Gęsto posadzone drzewa mają żółte liście. Jezdnią jadą samochody, ścieżką rowerową jedzie osoba na elektrycznym wózku inwalidzkim.

[Wróć do menu na górze strony](#)

12. Stary człowiek

1. Widok od tyłu. Prawa, koścista ręka starego człowieka wyciągnięta w bok z wózka inwalidzkiego. Biała skóra pokryta jest gęsto brązowymi plamami. na pierwszym planie ręka osoby pchającej wózek.

[Wróć do menu na górze strony](#)

13. Ludzie

1. Rysunek. Na niebieskim tle czarne cienie stojących obok siebie osób w różnym wieku i różnej płci. Wśród nich, po środku widoczny jest cień osoby siedzącej na wózku inwalidzkim.

[Wróć do menu na górze strony](#)

14. Elektryczny skuter

1. Po chodniku, po którego lewej stronie jest kamienny mur zwieńczony żelazną kratą, a po prawej stoją latarnie, a na jezdni zaparkowane

samochody, elektrycznym, czterokołowym skuterem jedzie siwowłosa, ubrana na czarno kobieta. Widok od tyłu.

[Wróć do menu na górze strony](#)

15. Na bieżni

1. Po brązowej bieżni jedzie na wózku inwalidzkim pochylony do przodu beznogi mężczyzna. Ręce ma na obręczach ciągów kół, które są przechylone w stronę jego bioder. Z przodu wózka zamiast małych kółek jest jedno duże, na wysięgniku.

[Wróć do menu na górze strony](#)

16. Na placu

1. Po chodniku wyłożonym kostką, w pobliżu skrzyżowania ulic, obok ozdobnej latarni, do której przyłączone są dwa kosze na śmieci, opierając się na dwóch drewnianych kulach idzie starszy, brodaty mężczyzna w kurtce i czapce z daszkiem na głowie.

[Wróć do menu na górze strony](#)

17. Na lotnisku

1. Czarno białe zdjęcie z profilu postaci mężczyzny idącego oszklonym korytarzem. Mężczyzna pcha wózek inwalidzki, w tle za szkłem widoczne zabudowania. Układ światła powoduje, że postać i wózek są widoczne jako czarny cień.

[Wróć do menu na górze strony](#)

18. Piłka (jedno)nożna

1. Na zielonym boisku dwaj gracze są przy piłce. obaj mają czarne spodenki, jeden ma czarną, a drugi pomarańczową koszulkę. Obaj nie mają jednej nogi i poruszają się o kulach. W oddali inni gracze o kulach, a w tle trybuny i nieliczna publiczność.

[Wróć do menu na górze strony](#)

19. W szkole, na przerwie

1. Na trawniku, na wózku inwalidzkim siedzi chłopiec i rzuca prawą ręką niewielką piłkę. Za nim chłopiec w białej bluzie popycha wózek. obok stoi mężczyzna w dresie. W tle oszklona hala i młodzież siedząca przed halą na ławkach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

20. Nad stawem

1. Nad brzegiem stawu zarośniętego rzęsą, po którym pływają kaczki, na wózku inwalidzkim stojącym na chodniku siedzi beznogi mężczyzna w okularach. Na lewym kole wózka ma kolorowe naklejki. Po prawej stronie, na trawniku stoi balkonik inwalidzki.

[Wróć do menu na górze strony](#)

21. Bariera architektoniczna

1. Czarno-białe zdjęcie zrobione w perspektywie od dołu do góry. Na szczycie kamiennych schodów, po których obu stronach rośnie trawa, stoi pusty inwalidzki wózek.

[Wróć do menu na górze strony](#)

22. Na ulicy

1. Starszy, lekko łysy, siwy mężczyzna popycha wózek inwalidzki na którym siedzi ciemnowłosa kobieta. Przechodzą obok sklepu, przy którym na brązowym murze napisane jest GLAMOUR. Wejście do sklepu jest po dwóch schodkach.

[Wróć do menu na górze strony](#)

23. Na plaży

1. Mężczyzna w ciemnych okularach i w kraciatej koszuli siedzi na wózku inwalidzkim na zarośniętej piaszczystej wydmie. Przed nim plaża i morze, w którym kąpie się kilka osób. W oddali widoczne spienione fale.

[Wróć do menu na górze strony](#)

24. Kaligrafia

1. Kobieta w białej bluzce z falbankami maluje pędzlem znaki alfabetu japońskiego na żółtym kartoniku. Pędzel ma przywiązany opaską do kikutu prawej ręki. Obok kartonu na którym maluje leży długa biała kartka z już namalowanymi czarną farbą znakami.

[Wróć do menu na górze strony](#)

25. Proteza

1. Przy wysokim krawężniku stoi siwobrody, jednonogi mężczyzna w okularach, w pomarańczowym turbanie i tunice, z torbą na ramieniu. W rękach trzyma protezę prawej nogi i kij. Za nim, w tle kolorowe sklepiki.

Zakończenie

Nasza wspólna podróż przez „malowanie świata słowami” niewidomym i słabowidzącym internautom dobiega końca – krótki kurs malowania Czytelnik ma już za sobą. Teraz od Państwa zależy czy niewidomi buszujący po bezdrożach Internetu natkną się na pięknie pomalowane grafiki w sieci waszymi słowami.

Przez setki lat tradycja mówiła, że grecki wędrowny pieśniarz Homer był niewidomy od urodzenia. Prowadzone jednak badania wskazały, że nawet, jeśli stracił on wzrok to musiał kiedykolwiek widzieć, ponieważ tak pięknych i barwnych opisów nie mogłaby przygotować osoba niewidoma od urodzenia.

Na zakończenie autorzy niniejszej publikacji życzą wszystkim redaktorom serwisów internetowych by ich opisy świata w opisach alternatywnych zdjęć i innych grafik były iście homeryckie.

O wydawcy – Akces Lab

Akces Lab zajmuje się szeroko rozumianym badaniem dostępności (accessibility) i udostępnianiem wszystkiego, co tylko powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych o różnych rodzajach niepełnosprawności. Jesteśmy doświadczonymi specjalistami w kwestiach dostępności serwisów internetowych, czyli ich zgodności z zaleceniami WCAG 2.0.

Nasze badania, audyty dostępności (w tym szczególnie zgodności z zaleceniami WCAG 2.0), a także wszelkie działania mające na celu tworzenie dostępnej przestrzeni, zarówno wirtualnej jak i realnej, oparte są na pracach wykonywanych przez osoby o różnych niepełnosprawnościach. Współpracujemy z osobami niewidomymi, niesłyszącymi, osobami mającymi problemy ruchowe, słabowidzącymi, dyslektykami... Są to doświadczeni testerzy, którzy znają swoje możliwości i ograniczenia, i potrafią świadomie badać dostępność.

Autorzy, prawa autorskie

Autorami tekstów i opisów w niniejszej publikacji są [Mateusz Ciborowski i Adam Pietrasiewicz](#)

[Zdjęcie numer 11. "Ulica jesienią"](#) jest autorstwa Henryka Gryza, pozostałe zdjęcia wykorzystane w publikacji zostały pobrane z [serwisu darmowych zdjęć Pixabay](#) udostępniającego je na bazie otwartej licencji [Creative Commons CC0](#), co uprawnia do używania ich bez potrzeby uzyskania zgody lub przyznania kredytu autorowi.

ISBN: 978-83-949690-0-4

Warszawa, wrzesień 2017